NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 13 OKTOBER 2025 EN VOORTGEZET OP DINSDAG 28 OKTOBER 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn op 13 oktober 2025:
35 leden, te weten: de heer Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Boerboom, Van den Boomgaard en Broekman, de dames Bout en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Duiven, Ekkelenkamp, Van Gils en Haak, de dames Haak, Hensen-Lok, Hoekstra (vanaf 19.35 uur) en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, mevrouw Meurs-Troch (vanaf 19.35 uur), de heren Mohammadian, Nawijn, Nikerk, Van der Perk en Van Rumpt, mevrouw Siegelaer, de heren Smits, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: de heren Aiobi, Doncker, Meijroos en mevrouw Sandifort-Meijer

Aanwezig zijn op 28 oktober 2025:
37 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Boerboom, Van den Boomgaard en Broekman, de dames Bout en Brouwer-Weemhoff, de heren Buisman, Doncker, Duiven, Ekkelenkamp, Van Gils en Haak, de dames Haak, Hensen-Lok, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch (vanaf 19.58 uur), de heren Mohammadian, Nawijn, Nikerk, Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani (vanaf 22.14 uur)

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: mevrouw Van Damme, de heer Smits

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Benoeming en installatie commissieleden M. van der Linden en A.D. Chander**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185**
   b. **NAAR DEBAT Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer**
   c. **Raadsvoorstel Besteding Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SPUK LAI), tweede, derde en veegronde**
   d. **Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad (noordelijk deel)**
   e. **Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis**
   f. **Raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie**
   g. **Besluitenlijsten en notulen van 22 september 2025**
7. **Debat (exclusief stemmingen)**
   a. **VERVALLEN Raadsvoorstel Actualiseren visie openbare laadinfrastructuur (Laadvisie)**
   b. **Raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer**

c. **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer**

8. **Stemmingen**
   a. **Herstemming aangehouden amendement 2509-B Zorgvuldige inpassing zipline Snow-World**
   b. **Raadsvoorstel Planuitwerkingskader SnowWorld**
   c. **Overige stemmingen**

9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond dames en heren, leden van de raad, mensen op de publieke tribune en mensen die thuis meekijken. Van harte welkom bij de gemeenteraadsvergadering van 13 oktober 2025. We gaan daar vandaag denk ik een prachtige vergadering van maken zeg ik er maar alvast van tevoren bij. Bericht van verhindering hebben wij ontvangen van mevrouw Sandifort van de VVD. De heer Meijroos, mevrouw Hoekstra, de heer Doncker en mevrouw Meurs zijn later aanwezig. Die zijn er wel, maar zijn later aanwezig. Ik zeg het even netjes want u ziet allemaal lege stoelen en dan denkt u komen die wel of niet. Die komen later. De heer Aiobi van GroenLinks heeft zich wel afwezig gemeld vanavond, dus die is niet aanwezig.
Dan gaan we over naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals die op 18 september jl. in iBabs is gepubliceerd. Afgelopen donderdag is deze agenda nog voorzien van de laatste wijzigingen. Ik ga u zo het woord geven, ik wil even zelf nog een toelichting geven op een van de onderdelen van de procesbrief. U heeft gezien dat de Laadvisie is doorgeschoven. In de toelichting op de procesbrief staat iets over de beantwoording vanuit het college en de antwoorden die op de vragen zouden komen. Dat is niet de enige reden, want de voorzitter van de raad heeft ook gemeend dat het beter is het nu door te schuiven, omdat wij vorige week het agenderingsverzoek van de fatbikes hebben gehad. Het was het idee dat dat vandaag ook weer op de agenda zou komen. Vorige week is besloten om dat niet te doen. Desalniettemin vond ik het als voorzitter van de raad niet opportuun om dat nu vanavond al op de agenda te zetten, omdat u dan ook nog te weinig voorbereidingstijd zou hebben en een andere reden was dat ik zag dat wij op de volgende raadsvergadering nog ruimte hadden. Ik dacht dat het dan goed is om die Laadvisie op de volgende agenda te zetten. Ik wilde die toelichting toch nog even geven. Dat is niet gebruikelijk, maar dat leek me wel goed omdat anders de toelichting in de procesbrief misschien daarin wat tekort zou schieten. Dat in ieder geval voor wat betreft de agenda en de wijzigingen daarop.
Dan zag ik de heer Van der Vlies, maar dat heb ik hier staan, want die heeft een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd, maar u mag het ook zeggen. Gaat uw gang, de heer Van der Vlies.

(Technische problemen met de geluidsinstallatie)

De **voorzitter**: Ik dacht dat u het met veel vuurwerk wilde aankondigen, maar zullen we even kijken? Vindt u het goed als ik dan verderga? Dan gaan we ervoor zorgen, want u heeft, en dat had ik ook al op mijn lijst, een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Ik stel dan ook voor aan de raad om die motie toe te voegen als nieuw agendapunt 8, motie vreemd aan de orde van de dag. De heer Haak.

(Technische problemen met de geluidsinstallatie)

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we even gaan schorsen om dit even op te lossen. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering met een niet zo best bericht. U heeft al geconstateerd dat we technische problemen hebben en die zijn op dit moment niet op korte termijn te verhelpen. Dat betekent dat ik ga schorsen en dat wij gaan schorsen tot morgenavond 19.30 uur. Dan gaan we verder. Ik schors de vergadering en wij gaan morgenavond om 19.30 uur verder.

Schorsing

(De vergadering is voortgezet op dinsdag 28 oktober 2025.)

De **voorzitter**: Leden van de raad, dames en heren, ik heropen de geschorste vergadering van 13 oktober 2025. Ik wil natuurlijk ook alle aanwezigen op de publieke tribune welkom heten en uiteraard ook degenen die het via de livestream volgen. Natuurlijk ook de leden van de raad van harte welkom. Voordat ik verderga met het vaststellen van de agenda, wil ik u laten weten dat er bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Van Damme van de SP en van de heer Smits van de PVV. Ook hebben wij doorgekregen dat mevrouw Meurs van Zoetermeer Vooruit en de heer Zamani later aanwezig zijn vanavond. Dat zijn in ieder geval de afmeldingen en degenen die later komen. Dan gaan wij over naar het vaststellen van de agenda. Daar waren wij de vorige keer gebleven en toen kraakte mijnheer Van der Vlies dat hij een motie vreemd aan de orde van de dag zou indienen. Die is bij dezen ook ingediend, dus die is onderdeel van de beraadslagingen. Toen, dat heb ik tenminste nog in mijn herinnering, wilde de heer Haak het woord voeren, maar dat lukte ook niet vanwege de microfoon, maar dat gaat nu wel lukken denk ik. Mijnheer Haak, u heeft het woord, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Voorzitter, ook wij hebben twee moties vreemd aan de orde van de dag. Die zijn inmiddels in handen gegeven van de griffier.

De **voorzitter**: Akkoord, dan zullen die ook aan het eind van de vergadering op de agenda komen en onderdeel zijn van de beraadslagingen en de besluitvorming. Dat is bij agendapunt 8, Motie vreemd aan de orde van de dag. Voor de agenda, mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag bij agendapunt 6.f, dat bij de hamerstukken staat, een amendement indienen. Dat gaat om het raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie.

De **voorzitter**: Akkoord, dat betekent dat dat naar de bespreekstukken gaat en daarover een amendement wordt ingediend. Dan ga ik eerst naar de heer Van Gils en dan ga ik die kant op. De heer Van Gils, gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, wij willen datzelfde doen bij agendapunt 6.d, over het Beeldkwaliteitsplan Binnenstad.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik zal straks nog even resumeren. Die gaat dus ook naar de bespreekstukken. Dan ga ik naar de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter. Wij hebben twee amendementen die we willen gaan indienen, een voor 6.a, over de Eerste Stationsstraat, en een bij 6.e, over de participatie visie Sterke sociale basis. Ze zijn inmiddels in handen van de griffie.

De **voorzitter**: Wij gaan die ook naar de bespreekstukken brengen. De heer De Vogel, ook voor de agenda, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Wij willen ook graag een amendement indienen voor agendapunt 6.f.

De **voorzitter**: Oké, daarvan hebben we in ieder geval geconstateerd dat die al naar de bespreekstukken gaat. Even voor u resumerend, want dan gaat het straks bij de hamerstukken een stuk sneller, denk ik. Want 6.a, 6.d, 6.e en 6.f gaan naar de bespreekstukken en ik ga ervan uit dat ze kort besproken zullen worden door u allemaal, want ik heb begrepen dat ze uitvoerig in de commissie zijn behandeld, maar daar komen we vast nog wel op terug. Dat voor wat betreft de vaststelling van de agenda. Iedereen akkoord met de agenda zoals die voorligt en met de wijzigingen die die met zich heeft meegebracht? Ik neem aan dat er verder niemand meer stemming wil over de vaststelling van de agenda. Dan stel ik hem heel snel vast, dat is een stuk beter. Dat gaat overigens niets betekenen voor uw spreektijd. Die blijft zes minuten per fractie en 24 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval. Dan stellen wij die spreektijden vast. Dan gaan wij over...

a. Benoeming en installatie commissieleden M. van der Linden en A.D. Chander

De **voorzitter**: Ik moet eigenlijk nog een klein excuus aanbieden aan de nieuwe commissieleden, want die zijn hier voor de tweede keer vanavond voor de benoeming. Vanuit de fractie van de LHN wordt de heer Van der Linden voorgedragen en vanuit de fractie van het CDA de heer Chander. Zij worden beiden voorgedragen als commissielid. U weet dat het er dan ook bij hoort dat u zich uitspreekt over de geloofsbrieven. Die zijn inmiddels in handen gesteld van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Zij hebben hun taak reeds verricht en ik wil daarom het woord geven aan de heer Duiven, voorzitter van de commissie, voor het uitbrengen van de rapporten. De heer Duiven, gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van de voorgedragen commissieleden van de gemeenteraad, de heer M. van der Linden en de heer A.D. Chander onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden en de rapporten van de commissieleden zijn voor de leden zoals gebruikelijk ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heren M. van der Linden en A.D. Chander als commissieleden van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Duiven, voor het uitbrengen van het rapport van de commissie. Ik stel aan de raad voor de adviezen van de commissie te volgen. Is er iemand die daarover stemming wenst? Dat is niet het geval. Aldus besloten. Dan gaan we over tot het installeren van de nieuwe commissieleden. Ik verzoek de heren Van der Linden en Chander naar voren te komen en ik wil ook iedereen vragen om even te gaan staan als dat zou kunnen. Dan loop ik naar de katheder. Ik ga zo dadelijk de tekst van de eed en de verklaring en belofte voorlezen, want de een heeft de eed en de ander de belofte, waarna ik naar alfabetische volgorde vraag om die vragen te beantwoorden met respectievelijk 'Dat verklaar en beloof ik!' en 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!' Dan gaan we over naar de tekst.
'Ik zweer c.q. ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer c.q. ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer c.q. ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.'
Dan ga ik eerst naar de heer Chander, gaat uw gang.

De heer **Chander**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van der Linden, de belofte.

De heer **Van der Linden**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dan feliciteer ik u allebei met de benoeming tot commissielid en u krijgt een applaus en bloemen.

Applaus

De **voorzitter**: Dan dank ik u. De felicitaties doen we straks, als u het goed vindt, bij de eerstvolgende schorsing. Dan kunt u uiteraard beide commissieleden feliciteren.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 2, het spreekrecht. Daarvoor heeft de heer De Vree zich gemeld, over het raadsvoorstel Planuitwerkingskader SnowWorld. U heeft het woord en u heeft vijf minuten de tijd. Gaat uw gang.

De heer **De Vree**: Goedenavond. Mijn verzoek tot inspraak betreft de SnowWorldplannen voor de zipline-attractie in relatie tot de rust op de begraafplaats. Ik heb begrepen na het lezen van allerlei bijlagen bij deze vergadering dat er al heel veel zaken in concept zijn besloten en dat er al met veel belanghebbenden overleg heeft plaatsgevonden. Ik wil echter met klem benadrukken dat er geen overleg is geweest met de nabestaanden, de gebruikers van de begraafplaats, en dat de plannen pas

na recente publicaties hierover bekend werden. Ik wil verder benadrukken dat het me niet alleen gaat om verstoring van de uitvaart. Voor de nabestaanden is de begraafplaats vooral een plek waar men in alle rust kan rouwen en gedenken. Ik ben helaas een frequent bezoeker van de begraafplaats en heb na de publieke bekendmaking de vergadering op 22 september 2025 dan ook met veel belangstelling gevolgd via het internet. In deze vergadering werden argumenten genoemd die feitelijk onjuist zijn, zoals bestaande padelbanen die werden genoemd als positief voorbeeld. Deze vormen juist een soortgelijke potentiële bestuurlijke vergissing, omdat die ook zijn vergund op basis van theorie en onbekendheid met dit destijds ook nieuwe fenomeen. Deze vergunning is verleend in 2017, nota bene als eerste in Zuid-Holland. Deze blijken achteraf wel degelijk zeer hinderlijk. Niet voor niets worden op meerdere plaatsen in Nederland inmiddels procedures gevoerd in verband met de geluidsoverlast van deze banen. Net als nu, Zoetermeer als eerste met de grootste zipline van de Benelux, waar ook geen enkele ervaring mee is. Ook de mening van een raadslid na een eenmalig rondje over de begraafplaats is niet bepaald representatief. Overleg met de uitvaartondernemer is ook niet echt steekhoudend. Hun businessmodel is de uitvaartregeling en niet het gedenken. Het gaat om de nabestaanden. De uitvaartondernemer heeft zijn werk dan reeds gedaan. Overigens is het de vraag met welke uitvaartondernemer contact is geweest. Waarschijnlijk is het Monuta, de exploitant van het crematorium, en niet van de begraafplaats. Er zijn vele uitvaartondernemingen die hier hun diensten verlenen. Dan over de te verwachten hinder. Geluid kan afhankelijk van factoren zoals windrichting en over water ver dragen. Piekmetingen van zoiets grotesk dat nog niet bestaat, zijn moeilijk. Mijn vrees is dan ook dat er uit onderzoek een resultaat komt dat binnen de geldende kaders valt voor algemene publieke ruimten, maar die specifiek voor een begraafplaats storend en onethisch zijn. De discussie zou dan ook moeten gaan over ethische normen en waarden en die zijn niet van het soort dat je kunt meten aan de hand van algemene richtlijnen. Indien u onverhoopt toch nog zou besluiten onderzoeken te gaan doen, waarom dan geen enquête onder de bezoekers, de nabestaanden inclusief het ervaren van de reeds bestaande geluidsoverlast van de padelbanen en de te verwachten parkeeroverlast, die niet ondenkbaar is, waarbij het parkeerterrein van de begraafplaats gebruikt kan gaan worden door de bezoekers van de zipline-attractie en de vernieuwde Adventure Valley Het spreekt voor zich dat ik en velen met mij, gezien de vele negatieve reacties op de diverse publicaties omtrent de zipline-attractie, zeer sterk tegen dit plan zijn. Ik verzoek u dan ook met empathie en gevoel voor ethiek alsnog tegen dit onderdeel van de uitbreidingsplannen te stemmen. Ten slotte wil ik graag positief eindigen met een compliment aan de medewerkers van de begraafplaats, die met veel respect zorgdragen voor een prachtige en waardige gedenkplaats. Laat dit alstublieft zo blijven. Dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer De Vree, voor uw bijdrage. Het zal straks ook terugkomen als wij over het voorstel gaan stemmen. Er zijn verder geen insprekers, dus daarmee ga ik over naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend, dus dit agendapunt kan ik ook als afgehandeld beschouwen.

4. Mededelingen

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de gemeenteraad? Dat is niet het geval. Vanuit het college volgens mij ook niet.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 5, afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daarover het woord wenst te voeren of daarover stemming wenst? Nee? Dan zijn de ingekomen stukken afgedaan.

6. Hamerstukken

c. Raadsvoorstel Besteding Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SPUK LAI), tweede, derde en veegronde

g. Besluitenlijsten en notulen van 22 september 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de hamerstukken, agendapunt 6, de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. Het zijn er overigens nog maar twee. Heeft iemand behoefte aan

het geven van een stemverklaring bij een van deze beide raadsvoorstellen? Is er iemand die stemming wenst over die raadsvoorstellen? Dat is niet het geval. Dan zijn deze beide aangenomen.

7. Debat (exclusief stemmingen)
b. Raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7 en daarmee komen we bij agendapunt 7.b. dat is het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. In 2022 heeft u de omgevingsvisie vastgesteld en vandaag gaan we debatteren over de ruimtelijke vertaling in de Ruimtelijke Strategie 2040. Daarvoor hebben wij een sprekerslijst en ik ga het woord geven aan de raad in de eerste termijn. Het woord is aan de Fractie Mertens. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (Fractie Mertens): Dank u wel. Het is heel mooi dat we nu gaan spreken over een toekomst van Zoetermeer. Vanmiddag heb ik gehoord wat onze jongeren vinden van de toekomst van Zoetermeer, namelijk tijdens de verkiezing van de kinderburgemeester. Ontzettend leuk om te horen hoeveel plannen ze hebben met onze stad. Die plannen moeten wij ook nog maar waar zien te maken. Deze voorliggende ruimtelijke strategie geeft ons tenslotte een kijkje in de toekomst. In ieder geval tot 2040, maar liefst nog iets verder, voor zover dat natuurlijk mogelijk is. Er is gekozen voor een langetermijnvisie, maar wel met oog voor veranderende omstandigheden. Dat maakt dat de dynamiek die nodig is om de strategie te veranderen, als gewijzigde omstandigheden daar natuurlijk om vragen, denk bijvoorbeeld aan corona, ten tijde altijd mogelijk moet zijn. Uiteraard moet dit alles binnen de wettelijke ruimte of beperkingen die gelden onder de Omgevingswet plaatsvinden. Dus in de omgevingsvisie vastgelegde strategische keuzes en kwaliteitsbeschrijvingen moeten de richting aangeven, maar wel met genoeg ruimte om aanpassingen te kunnen doorvoeren. Het onderdeel burgerparticipatie is zorgvuldig meegenomen in dit visiedocument en uit de resultaten van de participatie blijkt dat er vragen werden gesteld of suggesties gedaan met betrekking tot specifieke wijken, buurten of maatschappelijke voorzieningen. Dit is van belang op het moment dat er daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven op lokaal niveau en dan zal er opnieuw participatie nodig zijn om de diverse uitwerkingen aan te laten sluiten op de behoeften van de inwoners. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook of er al voorbeelden te noemen zijn waarbij zo'n vernieuwde participatie gehouden zal worden en zo ja, wanneer. Ik zie ook uit naar de uitwerking van de zogenaamde stadsambassade. Kan de wethouder aangeven of hier al iets mee gedaan is? Dan over de aanbevelingen rondom het thema sociale veiligheid. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden, maar veiligheid hoort bij de basis van ons welzijn. De grote opkomst bij de lichtjestocht die gehouden werd na die verdrietige gebeurtenis waarbij een 17-jarig meisje om het leven is gebracht, geeft aan dat veiligheid bij heel veel inwoners een belangrijke rol in hun leven speelt. Het is dan ook goed om te constateren dat veiligheid in de diverse hoofdstukken van de ruimtelijke strategie wordt beschreven. Juist door infrastructuur, verlichting, sociale voorzieningen en verkeersveiligheid integraal mee te nemen, creëren we een veiliger leefomgeving voor alle huidige en toekomstige inwoners van Zoetermeer. Er is al een voorstel gedaan om alvast een begin te maken met het in kaart brengen van onveilige plekken en mijn vraag is of hier al gevolg aan gegeven is en zo ja, hoe verloopt dit proces? Worden er bijvoorbeeld via het digitale kanaal Doe mee vragen gesteld of via de lokale persdiensten? Misschien kan de wethouder hier ook nog even op reflecteren. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Mertens, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PvdA voor de eerste termijn. Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Eindelijk, dankzij de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer krijgt Zoetermeer een omgevingsvisie met plattegronden erin. Eindelijk zien we ook waar het over gaat en nog belangrijker, eindelijk een visie die gezondheid, groen, energie en circulariteit serieus neemt. Dat is de toekomst en dat is hard nodig, want onze stad moet niet alleen groeien, ze moet beter worden, groener, gezonder, menselijker. Wij zijn blij met het stevige volkshuisvestingsbeleid dat nu op tafel ligt, maar we zien ook waar het beter kan. Daarom dient de PvdA drie amendementen in en alle drie samen met GroenLinks en SP. Ten eerste, onze binnenstad verdient meer dan winkels en horeca. Onze binnenstad verdient ook een school, kinderopvang en zorg, maatschappelijke voorzieningen, want een stad leeft pas echt als kinderen er spelen en als mensen elkaar kunnen ontmoeten en verzorgd worden. Ten tweede, we moeten eerlijk zijn over sociale huur. Ook de PvdA wil geen concentraties van armoede en geen wijken waar kansen verdwijnen, maar we willen ook geen wijken waar alleen rijkdom woont. We willen gemengde buurten met een goede balans, waar mensen elkaar ontmoeten ongeacht inkomen. Ten derde, laten we andersoortige woningen niet vergeten, zoals sociale koop, collectieve woonvormen en nieuwe woonconcepten. Dat stond ook al eerder genoemd in de omgevingsvisie. Het

lijkt in de ruimtelijke strategie alleen te zijn verdwenen. Mensen zoeken zekerheid, betaalbaarheid en gemeenschap en daar moeten we ruimte voor maken. Voorzitter, de ruimtelijke strategie is een grote stap vooruit, maar we moeten blijven kijken naar groei, met rechtvaardigheid, met bouwen met balans en met plannen met het hart op de goede plek. Dank u wel.

Amendement 2510-A ingediend door PvdA, GroenLinks, SP
Zorg voor de juiste balans in de wijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit
raadsvoorstel 2025-065744 'Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040' als volgt te wijzigen:

aan besluitpunt 1, luidende: "1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie;" toe te voegen:

, met dien verstande dat in paragraaf 6.3.1 Opgaven voor 2040 de tekst:

"Te grote concentraties van sociale huurwoningen in dezelfde wijk of buurt te voorkomen door een goede spreiding van woningtypen en prijscategorieën over de stad."

wordt gewijzigd in:

"Te grote of te kleine concentraties van sociale huurwoningen in dezelfde wijk of buurt te voorkomen door een goede spreiding van woningtypen en prijscategorieën over de stad. Het gaat om balans in de wijk.""

Amendement 2510-B ingediend door PvdA, GroenLinks, SP
Dagelijkse voorzieningen in het Stadshart

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit
raadsvoorstel 2025-065744 'Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040' als volgt te wijzigen:

aan beslispunt 1, luidende: "1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie;" toe te voegen:

, met dien verstande dat er in paragraaf 5.2 Hoogstedelijk leefmilieu in de tabel met kenmerken de tekst over de voorzieningen:

"Dit gebied biedt naast basisvoorzieningen ook meer stedelijke voorzieningen die bijdragen aan de levendigheid, zoals sport- en culturele voorzieningen (sportscholen, theaters, bioscopen, musea), een ruim retailaanbod en horecagelegenheden. Er zijn hogere geluidsnormen en langere openingstijden, met 24/7-dynamiek."

wordt gewijzigd in:

"Dit gebied biedt naast de basisvoorzieningen ook meer stedelijke voorzieningen die bijdragen aan de levendigheid, zoals sport- en culturele voorzieningen (sportscholen, theaters, bioscopen, musea), een ruim retailaanbod en horecagelegenheden. Er zijn hogere geluidsnormen en langere openingstijden, met 24/7-dynamiek. Daarnaast is er ook behoefte aan enkele dagelijkse voorzieningen zoals een school, een ontmoetingsruimte (voor o.a. buurtverenigingen) en een gezondheidscentrum.""

Amendement 2510-C ingediend door PvdA, GroenLinks, SP
Houd andersoortige woningen in het vizier

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit
raadsvoorstel 2025-065744 'Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040' als volgt te wijzigen:

aan beslispunt 1, luidende: "1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie;" toe te voegen:

, met dien verstande dat in paragraaf 6.3.1 Opgaven voor 2040 de tekst:

"Realiseren van een goede variëteit aan woningtypen en prijscategorieën (op stadsniveau): 30% sociale huur, 30% betaalbare koop en middenhuur en 40% dure koop en huur."

wordt gewijzigd in:

"Realiseren van een goede variëteit aan woningtypen en prijscategorieën (op stadsniveau): 30% sociale huur, 30% betaalbare koop en middenhuur en 40% dure koop en huur. Hierbij houden we er ook rekening mee dat er een continue behoefte is aan meer en ook andersoortige woningen, zoals sociale koop, woonwerkcombinaties, zelfbouw, tiny houses en woonzorgconcepten.""

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw bijdrage, mevrouw Bout en ik heb goed begrepen dat u drie amendementen heeft ingediend. Dat geef ik door aan de griffier. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. De vraag ligt vandaag voor ons: wat voor een stad willen we zijn? Niet alleen als een ruimtelijk vraagstuk, maar als een verantwoordelijkheid voor de generaties na ons. De keuzes die we nu maken, bepalen het Zoetermeer van morgen, voor onze kinderen, onze ouderen, onze buren. We moeten durven zeggen dat het niet alleen gaat om bouwen, het gaat ook om thuiskomen. Natuurlijk steunen we de ambitie om binnenstedelijk te bouwen, te verdichten. Maar verdichten mag nooit verdrukking worden. Zoetermeer Vooruit wil bouwen met respect voor de buurt, met architectuur die past bij de omgeving en die de menselijke maat bewaart. Dat vinden wij in deze ruimtelijke strategie. Bouwen voor iedereen. We willen woningen voor iedereen, voor alle doelgroepen, voor starters, gezinnen, ouderen en mensen met een zorgvraag. Levensloopbestendig, woonvormen die mensen in hun vertrouwde buurt houden, thuisplusflats, er ligt nog een mooie motie van Zoetermeer Vooruit die nog opgepakt kan worden, college. Zeker ook ruimte voor mensen met een grotere portemonnee. Laten we bouwen aan een evenwichtige stad, want dat is een sterke stad. Een leefbare stad is ook een groene stad. Verdichting mag niet betekenen dat bomen, speelplekken en biodiversiteit verdwijnen. Elke bouwlocatie moet bijdragen aan een gezonde, groene omgeving met wateropvang, groene buffers en aandacht voor klimaat en welzijn. Mobiliteit is meer dan verplaatsen. Het gaat over verbinden. We willen veilige fietsroutes, goede wandelverbindingen en openbaar vervoer dat aansluit op het dagelijkse leven, niet alleen op de RandstadRail. We versterken de centrale positie van Zoetermeer door nog beter in te zetten op de alzijdige verbinding met de regio, slimme oplossingen die de auto's niet verbannen, maar wel in balans brengen met duurzaamheid. Voorzitter, Zoetermeer Vooruit vindt inspraak geen formaliteit, het is een fundament van vertrouwen. Geef inwoners daar waar het kan een cocreatie, waar inwoners niet alleen gehoord worden maar ook meebouwen aan hun stad. Voorzitter, ik sluit af. Laten we deze ruimtelijke strategie zien als een kompas, een richting naar een stad die niet alleen groter wordt, maar ook sterker, groener en socialer. Laten we bouwen aan het vertrouwen en aan verbinding. Laten we bouwen aan een Zoetermeer waar inwoners centraal staan. Dan wordt en is Zoetermeer een thuis voor alle inwoners. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bink, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van Forum voor Democratie. De heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, we bespreken vandaag een visie die bepalend is voor het gezicht van Zoetermeer de komende decennia. Juist daarom moeten we eerlijk zijn. Wat nu voorligt is geen nuchtere strategie, maar een ideologisch document vol wensdenken over groei, verdichting en duurzaamheid. Woorden die mooi klinken maar in de praktijk vaak betekenen dat de burger betaalt en de leefbaarheid verdwijnt. We zien een overheid die zich steeds verder bemoeit met hoe mensen moeten wonen, leven en zelfs denken over hun omgeving. Hoogbouw hier, verdichting daar, duurzame hubs en autoluwe wijken. Het klinkt visionair, maar het ondermijnt de vrijheid van inwoners en

ondernemers. Zoetermeer is groot geworden door ruimte, overzicht en veiligheid. Nu dreigt men die identiteit in te ruilen voor dichtgepropte wijken en experimentele woonvormen. Dat is geen vooruitgang, dat is verrommeling in naam van de vooruitgang. Bovendien, er wordt gesproken over duurzaamheid, maar nergens over betaalbaarheid. Een energieneutrale woning is mooi op papier, maar onhaalbaar voor gezinnen met een normaal inkomen. Zo jaagt de gemeente haar eigen inwoners de stad uit en dat is onacceptabel. Wij willen bouwen waar het kan, maar wel met gezond verstand. Geen dogma's, geen symboolpolitiek, maar een realistische koers waarin kwaliteit boven kwantiteit gaat. Liever minder bouwprojecten die passen bij onze stad, dan een megalomaan groeiplan dat Zoetermeer onherkenbaar maakt. Tot slot, burgers moeten weer echte zeggenschap krijgen, niet een uitnodiging voor een participatieavond waar de plannen al vaststaan. De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. Daarom zullen wij deze ruimtelijke strategie alleen steunen als er een duidelijke koerswijziging komt, minder ideologie, meer realisme, minder ambitie, meer leefbaarheid. Dank u wel, voorzitter.

Amendement 2510-D ingediend door FVD, ChristenUnie-SGP
Respectvol omgaan met bestaande bewoners van het hoogstedelijke leefmilieu

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

besluit
beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in geamendeerde vorm wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie, met dien verstande dat:
1. In paragraaf 4.2.2 de volgende zin wordt geschrapt: "In de binnenstad wonen is een bewuste keuze, mensen wonen hier vanwege de nabijheid van voorzieningen en bedrijvigheid, niet in eerste instantie voor hun rust."
2. In paragraaf 4.2.2 de genoemde zinsnede wordt vervangen door: "In de binnenstad wonen veel mensen onder andere vanwege de nabijheid van voorzieningen en bedrijvigheid."
3. In paragraaf 6.6.2.3 de volgende zin wordt geschrapt: "We gaan meer ruimte bieden voor 'reuring' in de binnenstad door het aanpassen van geluidsnormen en sluitingstijden ('in de binnenstad woon je niet voor je rust')."
4. In paragraaf 6.6.2.3 de genoemde zin wordt vervangen door: "We gaan, daar waar het kan en waar er draagvlak is, ruimte bieden voor 'reuring' in de binnenstad door het aanpassen van geluidsnormen en sluitingstijden.""

Amendement 2510-E ingediend door FVD
Voorkom woningsplitsingen in de Franse, Engelse en Griekse buurt

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

besluit
beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in geamendeerde vorm wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie, met dien verstande dat binnen het hoogstedelijk leefmilieu (pagina 46) in de tabel het splitsen van woningen niet meer wordt genoemd als gewenste ontwikkelmogelijkheid.""

Amendement 2510-F ingediend door FVD
Schrappen stapsgewijze invoering van snelheidsverlagingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

besluit

beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in geamendeerde vorm wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie, met dien verstande dat op pagina 40 het onderdeel over snelheidsverlagingen in de stad en het lobby-voorstel voor 80 km/u op de A12 zullen worden geschrapt.""

Amendement 2510-G ingediend door FVD
Voorkom hoogbouw in de Franse, Engelse en Griekse buurt

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

besluit
beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in geamendeerde vorm wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie, met dien verstande dat het hoogstedelijk leefmilieu (pagina 46) wordt aangevuld met de volgende zin-snede:

"Binnen het hoogstedelijk leefmilieu liggen ook een aantal laagbouwbuurten. Het is niet de bedoeling om deze buurten om te vormen naar hoogbouwgebieden.""

Amendement 2510-H ingediend door FVD
Geen verdere afbreuk aan de H-structuur

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 met zaaknummer 2025-065744;

besluit
beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit *en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen*, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer *in geamendeerde vorm* wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie;"

en tevens beslispunt 2.3 iv.

"De hoofdwegen geleidelijk transformeren tot stadsstraten, te beginnen met de Afrikaweg en Europa-weg."

Te schrappen (en tevens in de frase erboven

Met als belangrijkste keuzes dat we:

Het woord *keuzes* veranderen in *keuze*)."

Amendement 2510-I ingediend door FVD
Ook woningbouw toestaan in Dutch Innovation Park Zoetermeer / Bleiswijkseweg-Oost

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsbesluit Raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (2040);

besluit
beslispunt 1 als volgt te wijzigen

"1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld op 31 januari 2022, te wijzigen met het in

bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen, waarmee de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in geamendeerde vorm wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie, met dien verstande dat in de tekst van het "werk leefmilieu" op pagina 56 de volgende zinsnede wordt toegevoegd:

"In het gebied rond het Dutch Innovation Park en de Bleiswijkseweg-Oost kan, onder voorbehoud van voldoende draagvlak en milieutechnische mogelijkheden, een uitzonderingssituatie worden toegestaan waarin functiemenging met woningbouw wél mogelijk is. De locatie ligt gunstig ten opzichte van stads-voorzieningen, hoogwaardige OV-knooppunten (NS-station en RandstadRail) en snelwegverbindingen. Het mengen van functies op deze plek resulteert in aanzienlijke voordelen, zoals een sociaal veilige en levendige verbinding tussen het toekomstige Bleizo (5.000 woningen) en de bestaande stad, en een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven. Daarnaast ontstaan er kansen voor een betere toegang tot het Van Tuyllpark.""

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Boomgaard, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP. De heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, toen in 1980 de Vredekerk werd gebouwd, de kerk naast het Woonhart, kwam er kritiek van de leden van deze kerk, want wie bouwt er nu een kerk zo aan de rand van de stad? Nu, 45 jaar later, staat deze kerk zo ongeveer in het midden van onze mooie stad en kun je je haast niet voorstellen dat daar eerst weilanden omheen lagen. Dit is een mooi voorbeeld dat symbool staat voor de ontwikkeling die onze stad als newtown heeft ondergaan. Het is een ontwikkeling die nog steeds doorgaat. Zoals de leden van de Vredekerk zich destijds niet konden voorstellen dat de kerk ooit midden in de stad zou zijn, kunnen wij ons moeilijk voorstellen hoe onze stad er in de toekomst uit zal zien. Via de Ruimtelijke Visie Zoetermeer 2040 is geprobeerd een doorkijkje te geven naar hoe onze stad er over vijftien jaar uitziet en naar onze mening is dat een stad tussen de parken waar je prettig kan wonen, een stad waar ruimte is voor ontmoeting en recreatie, een stad waar je veilig over straat kan, een stad waar ruimte is voor spelende kinderen en plekken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, een stad waar gebruikgemaakt wordt van onze positie in onze regio, een goed bereikbare stad, zowel lopend, op de fiets of met het ov en de auto en een stad waarbij groei niet een doel op zich is, maar een middel. Ja, een stad om trots op te zijn. Voorzitter, onze fractie kan zich dan ook vinden in de ruimtelijke strategie en we zien uit naar de uitvoeringsagenda. Laten we er met elkaar voor waken dat het niet blijft bij mooie woorden in een visiedocument, maar dat we ook daadkrachtig aan de slag gaan om onze stad steeds een beetje beter en mooier te maken. Tot slot blijven wij benoemen dat dit document een visie is voor de ontwikkeling van de stad als geheel. Het kan naar onze mening niet zo zijn dat als er goede initiatieven ontstaan in deze stad die net niet helemaal aan deze visie voldoen, dat deze dan gelijk naar de prullenbak worden verwezen. Deze visie is hoog over en geeft richting, maar is geen meetlat waarlangs we initiatieven leggen. Alleen zo blijven we met elkaar doen wat nodig is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Rumpt, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV, de heer De Vogel. Gaat uw gang. En terwijl de heer De Vogel naar de katheder loopt, voor de volledigheid: Forum voor Democratie heeft zes amendementen ingediend, dat u dat even weet. Het was niet aangekondigd, maar ze zijn straks onderdeel van de beraadslagingen over dit onderwerp.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u, voorzitter. Voorzitter, de PVV Zoetermeer staat voor een Zoetermeer dat er voor inwoners van de stad is, een stad die betaalbaar, bereikbaar en leefbaar blijft. De Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 biedt kansen om te groeien, maar dan moeten we keuzes maken die recht doen aan de wensen van onze inwoners. Ook vindt de PVV Zoetermeer dat de woningbouw versneld moet worden, maar focust wel op betaalbare sociale en middenhuurwoningen. In wijken zoals Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert moeten starters, gezinnen en ouderen kunnen blijven wonen. Daarom vragen wij om minimaal 35% sociale huurwoningen te behouden en waar mogelijk is uit te breiden. Daarnaast vindt de PVV dat er echt werk gemaakt moet worden van de directe ov-verbinding met Rotterdam. Dit maakt Zoetermeer aantrekkelijker voor bedrijven. De PVV vindt dat dit absolute prioriteit verdient. Ook is de PVV van mening dat de verkeersveiligheid verbeterd moet worden met slimme maatregelen in plaats van snelheidsverlagingen die de doorstroming hinderen. Al met al vindt de PVV dat er voldoende parkeergelegenheid moet zijn met een minimale norm van anderhalve parkeerplaats per woning. Als laatste vindt de PVV dat de bewoners van Zoetermeer in de wijken actief betrokken moeten worden via een apart participatietraject zodat ze hun zorgen over verdichting en parkeerdruk kunnen laten horen. Daarom dient de PVV Zoetermeer drie amendementen in. 'Leefbaar

en bereikbare wijken', 'Versnellen van betaalbare woningbouw' en 'Prioriteit voor een directe ov-verbinding met de Zoetermeer-Rotterdamlijn'. Ik wil mijn collega Fabian van der Tang bedanken en ik ben ermee klaar.

Amendement 2510-J ingediend door PVV
Leefbare en bereikbare wijken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 28 oktober 2025;
gelezen het voorstel 2025-065744 betreffende de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

overwegende dat:
- verlaging van maximumsnelheden op hoofdwegen (50km/u) en in andere gebieden (30km/u) niet in alle gevallen de meest effectieve manier is om verkeersveiligheid te verbeteren en de doorstroming kan belemmeren;
- veel inwoners van Zoetermeer zich zorgen maken over toenemende parkeerdruk als gevolg van verdichting en nieuwbouwprojecten;
- actieve betrokkenheid van inwoners in bestaande woonwijken aan de rand van de stad essentieel is om draagvlak te behouden voor plannen die invloed hebben op verdichting, verkeer en leefbaarheid;

besluit het raadsvoorstel te wijzigen als volgt:
1. In punt 2.10, keuze ii, de zin "Daar waar concrete ontwikkelplannen zijn voor wonen en werken of het noodzakelijk is om de verkeersveiligheid, gezondheid en doorstroom te bevorderen, na toestemming van gemeenteraad, op specifieke locaties de snelheid op de hoofdwegen te verlagen naar een maximumsnelheid van 50 km/u en in de rest van de stad naar maximaal 30 km/u" te vervangen door: "daar waar concrete ontwikkelplannen zijn voor wonen en werken of het noodzakelijk is om verkeersveiligheid en gezondheid te bevorderen, prioriteit te geven aan alternatieve maatregelen zoals verbetering van kruispunten, fietspaden en oversteekplaatsen, waarbij snelheidsverlagingen (50 km/u op hoofdwegen of 30 km/u elders) alleen worden overwogen na onderzoek van alternatieven en goedkeuring door de raad."
2. In punt 2.10, keuze iv, de zin "Parkeernormen afstemmen op de kenmerken van specifieke gebieden waarbij gebieden met een hoge verdichting en goede ov-voorzieningen (bijvoorbeeld Entree) een lagere parkeernorm krijgen" te vervangen door: "Parkeernormen afstemmen op de kenmerken van een specifiek gebied, waarbij een minimale parkeernorm van 1,5 parkeerplaats per woning wordt gehanteerd, tenzij de raad anders besluit voor hoogstedelijke gebieden met uitzonderlijk goede ov-voorzieningen, om parkeerdruk en leefbaarheid te waarborgen."
3. In punt 2.9, een nieuwe keuze toe te voegen: "vi. Bij de verdere uitwerking van de RSZ een apart participatietraject te organiseren, specifiek gericht op inwoners van bestaande woonwijken aan de rand van de stad, om hun zorgen over verdichting, verkeer en leefbaarheid mee te nemen in concrete plannen.""

Amendement 2510-K ingediend door PVV
Versnellen van betaalbare woningbouw en behoud sociale balans

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 28 oktober 2025;
gezien het raadsvoorstel 2025-065744 betreffende de Ruimtelijke Strategie 2040;

overwegende dat:
- er in Zoetermeer een grote behoefte is aan betaalbare woningen voor starters, gezinnen en ouderen, met name in de sociale- en middenhuursector;
- het toevoegen van duurdere woningen in wijken met veel corporatiebezit, zoals Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert, niet aansluit bij de woonbehoefte van veel huidige inwoners;
- de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 inzet op verdichting, maar onvoldoende waarborgt dat het aandeel betaalbare woningen per wijk behouden blijft;

besluit het raadsvoorstel te wijzigen als volgt:
1. In punt 2.5, keuze iv, de zin "In wijken met veel corporatiebezit meer duurdere woningen toevoegen" te vervangen door: "In wijken met veel corporatiebezit, zoals Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert, het aandeel sociale huurwoningen behouden op minimaal 35% en waar mogelijk uitbreiden, met prioriteit voor sociale- en middenhuurwoningen om de woningbouwopgave te versnellen."

2. In punt 2.5, een nieuwe keuze toe te voegen: "v. In de Uitvoeringsagenda RSZ prioriteit te geven aan de ontwikkeling van sociale- en middenhuurwoningen in alle leefmilieus, met name in wijken met veel corporatiebezit, om de sociale balans en toegankelijkheid voor starters, gezinnen en ouderen te waarborgen.""

Amendement 2510-L ingediend door PVV
Prioriteit voor directe OV-verbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 28 oktober 2025;
gezien het raadsvoorstel 2025-065744 betreffende de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

overwegende dat:
- een directe ov-verbinding met Rotterdam de regionale bereikbaarheid en economische positie van Zoetermeer versterkt door betere toegang tot werk, onderwijs en voorzieningen;
- de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 wel spreekt over het verbeteren van ov-verbinding met Leiden, Delft en Rotterdam, maar geen concreet traject of planning bevat voor een directe verbinding met Rotterdam;
- het prioriteren van een directe ov-verbinding met Rotterdam essentieel is om Zoetermeer aantrekkelijker te maken voor inwoners en bedrijven binnen de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag;

besluit het raadsvoorstel te wijzigen als volgt:
1. In punt 2.1, keuze iii, de zin "Openbaar vervoer- (ov) en fietsverbindingen richting Leiden, Delft en Rotterdam verbeteren" te vervangen door: "Prioriteit geven aan een directe openbaar vervoer-(ov) verbinding met Rotterdam, met een concrete tijdsplanning in de uitvoeringsagenda RSZ (uiterlijk december 2025), in samenwerking met de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en andere regionale partners en daarnaast fietsverbindingen richting Rotterdam, Leiden en Delft te verbeteren."

De **voorzitter**: Nou, dat klinkt wel heel definitief mijnheer De Vogel, maar dank voor uw eerste termijn. U heeft daarmee de amendementen ingediend en deze zijn onderdeel van de beraadslagingen. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks, de heer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Met deze ruimtelijke strategie zetten we als raad een belangrijke stap in het realiseren van de visie Zoetermeer 2040. Dat gaat niet vanzelf, heb ik in de commissie gezegd, de ruimte in de stad is beperkt en we zullen dus keuzes moeten maken en soms zijn dat lastige keuzes, maar we moeten met elkaar vooral slimme keuzes maken, dus combineren we alle functies zo effectief mogelijk, want slim dubbelgebruik is noodzakelijk. We hebben veel woningen nodig, maar de stad moet ook leefbaar blijven. Dus naast het rood ook veel groen en blauw om de hoge temperaturen in de stad tegen te gaan en overvloedig regenwater goed af te voeren. Wij als fractie GroenLinks zijn tevreden met deze RSZ en zullen zeer kritisch zijn op de amendementen die zijn aangekondigd in de commissievergadering. Zoals in de commissie al gezegd blijven we goed kijken naar de uitvoering en vooral of er voldoende ruimte is voor circulariteit en de energietransitie. Dat geldt dan zowel boven- als ondergronds. We willen een veilige leefomgeving met lagere snelheden in het verkeer en meer ruimte voor het groeiend aantal elektrische fietsen, stepjes en in de toekomst mogelijk nog meer futuristische voertuigen. Mobiliteit zonder uitstoot en als het goed is ook zonder overlast. Minder ruimte voor auto's en meer ruimte voor woningbouw, woningbouw die wij op een slimme manier bij de ov-knooppunten plaatsen en die daardoor ook meer de hoogte in kan gaan. Tot slot, voorzitter, met slimme keuzes maken we de lucht schoner, hebben we minder lawaai, minder sluipverkeer en als iedereen die het kan meer gaat bewegen, verbetert dat collectief de gezondheid van de inwoners van Zoetermeer met als belangrijke bonus, en die noemde ik eerder al, meer ruimte om woningen te bouwen. Tot zover de eerste termijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Steenis. Dan ga ik nu over naar de fractie van de SP, de heer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. Zoals in de commissie al aangegeven is het belangrijk dat we met dit besluit niet over één nacht ijs gaan bij de besluitvorming over deze Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040, aangezien, zoals GroenLinks al aangegeven heeft, de ruimte in onze stad zeer beperkt is. We zijn blij met de wijziging in dit raadsvoorstel waarmee wordt aangegeven dat Zoetermeerse principes niet als een checklist van voorschriften worden gebruikt bij ieder individueel project. Wat is daarbij dan een individueel project bij deze afwijking? Wanneer gaan we wel en wanneer

gaan we deze niet inzetten? Deze ruimtelijke strategie moet namelijk richtinggevend zijn op een dusdanige wijze dat we als raad regie kunnen houden op plannen in onze stad. Als SP willen we in ieder geval geen herhaling van de kavelpaspoorten uit het verleden. Iedere inwoner nu of in de toekomst verdient een thuis in onze stad. Met andere woorden, we bouwen in alle segmenten, geen segment uitgezonderd. Belangrijk is dat we het groenblauwe karakter van onze stad handhaven, waarbij aandacht nodig zal zijn voor goed onderhoud van de nu al aanwezige bomen. Dat karakter is namelijk een van de unique selling points van onze stad en is wat ons betreft een standaarduitgangspunt bij alle nieuwe plannen. Bij verandering van het klimaat zien we nu al dat in onze stad er hevige regenbuien van toepassing zijn, met name in Meerzicht, wat al leidt tot wateroverlast. Belangrijk is daarom dat we bij de verdere ontwikkeling van onze stad rekening houden met klimaatbestendige natuurinclusieve ingrepen. Goede ov-verbindingen, waaronder naar Rotterdam, kunnen zorgen dat het individuele autogebruik wordt verminderd, waardoor uiteindelijk minder parkeerplekken nodig zijn, waardoor er ruimte gaat ontstaan voor meer groen. Het gebruik van grasbetontegels kan eraan bijdragen, zodat de wateroverlast wordt verminderd. Ik wil, zoals ik in de commissie ook al heb aangegeven, aandacht vragen voor de inrichting van ons wegennet, zodat uit de inrichting duidelijk blijkt wat de maximale snelheid is die er gereden mag worden. Ik wil de ambtelijke organisatie nog veel wijsheid toewensen, aangezien dit nog veel hoofdbrekens zal gaan kosten. We zijn dan ook heel erg nieuwsgierig naar de uitvoeringsagenda. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Velner, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van D66. Mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voorzitter, dank u wel. Waar mijn collega eindigde met hoofdbrekens voor de collega's van het stadhuis, wil ik eigenlijk vooral eerst complimenten namens D66 uitspreken aan iedereen die vanuit het college, vanuit de ambtelijke organisatie en iedereen die zich daar de afgelopen periode voor heeft ingezet. Gefeliciteerd met deze stap. Voor u staat een tevreden D66'er. Bij de commissiebehandeling hebben we ook al onze tevredenheid over het stuk uitgesproken. In de tussentijd is die tevredenheid gebleven. Het is vooral een strategisch fundament voor de toekomst van Zoetermeer, meerdere partijen hebben daar vanavond al aan gerefereerd, en een fundament dat stevig staat in de waarden die wij als D66 belangrijk vinden. Duurzaamheid, gezondheid, veiligheid, participatie en een levendige stad met ruimte voor ontmoeting en beweging. We zien voor onze partij belangrijke punten terugkomen. Focus op klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen en een duidelijke inzet op het versterken van bestaande wijken, een gezonde leefomgeving en de groenblauwe kwaliteit van de buitenruimte. We zijn blij dat in de RSZ de strategische keuze zit om ook te investeren in wijken als Seghwaert, Buytenwegh, Meerzicht. Onze oproep blijft eigenlijk tegelijkertijd: zet daar ook echt op in en doe dat ook op korte termijn. Niet wachten tot 2040 maar juist al de komende jaren werk maken van vernieuwing, functiemenging en sociale veiligheid. We zetten vanavond een belangrijke stap voor de langere termijn. We zijn tevreden dat de RSZ als tweede deel van de omgevingsvisie nu haar definitieve vorm krijgt en we kijken ook echt uit naar die uitvoeringsagenda, waar dan ook de ambities concreet worden gemaakt. We zullen als raad scherp moeten blijven op die uitvoering en ook echt bewaken dat die strategie ook daadwerkelijk leidt tot een toekomstbestendig, groen en sociaal Zoetermeer. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bakkers van de fractie van D66, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de fractie van Zó! Zoetermeer, de heer Van der Perk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissie hebben we uitgebreid gesproken over drie belangrijke punten. Voldoende woningen, genoeg voorzieningen om een leefbare en aantrekkelijke stad te blijven en goede mobiliteit. Op het laatste wil ik nu wat dieper ingaan. In de Ruimtelijke Strategie 2040 staan grote ambities. We gaan straks werken met mobiliteitsnormen in plaats van parkeernormen, een interessante en nodige stap richting een duurzame stad. Zó! Zoetermeer is benieuwd hoe dat er in de praktijk uit gaat zien en hoe die omslag echt werkt voor inwoners en ondernemers. Ook spreekt het college de ambitie uit om Zoetermeer beter in verbinding te brengen met de regio, goede ov- en fietsverbindingen in alle windrichtingen. In het besluit lezen we dat er wordt ingezet op Rotterdam, Leiden en Delft. Dat is goed, maar wat ons betreft niet compleet. Zó! Zoetermeer vindt dat ook Gouda en Alphen aan den Rijn in het besluit genoemd mogen worden, want veel Zoetermeerders werken of studeren in Alphen en andersom. En wie verder het land in wil met het openbaar vervoer, moet vaak via Gouda. Die verbindingen horen er gewoon bij. Daarom dienen wij samen met de PvdA, GroenLinks en het CDA vanavond een amendement in om ook deze twee steden toe te voegen. Zoetermeer ligt midden in de regio, niet alleen tussen Den Haag, Rotterdam en Delft, maar ook richting het Groene Hart. Ov- en fietsverbindingen met Alphen aan den Rijn en Gouda

ontbreken nu vaak of zijn omslachtig. Dat wringt. Als we straks willen werken met mobiliteitsnormen, dan moet goed ov ook echt een alternatief zijn. Door deze verbindingen te verbeteren wordt duurzaam reizen vanzelfsprekender, krijgt Zoetermeer meer economische en sociale aansluiting met omliggende gemeenten en wordt onze regio echt van alle kanten bereikbaar. Een stad die alle kanten op denkt komt verder. Dank u wel.

Amendement 2510-M ingediend door Zó! Zoetermeer, PvdA, GroenLinks, CDA
Verbetering OV- en fietsverbinding richting Alphen aan den Rijn en Gouda

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 28 oktober 2025;

besluit:
in het raadsbesluit van het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 (2025-065744) bij besluitpunt 2.1, onder iii, de tekst:

"De openbaar vervoer- (OV) en fietsverbindingen richting Leiden, Delft en Rotterdam te verbeteren;"

te wijzigen in:

"De openbaar vervoer- (OV) en fietsverbindingen richting Leiden, Delft, Rotterdam, Alphen aan den Rijn en Gouda te verbeteren.""

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Perk, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van LHN, de heer Broekman. Gaat uw gang.

De heer **Broekman** (LHN): Voorzitter, ik kan kort zijn over de ruimtelijke strategie. We hebben het er ook eerder over gehad. Onder de noemer Stad in balans worden in aansluiting op het visiedocument Zoetermeer 2024 de plannen in ruimtelijke keuzes voor de toekomst vastgelegd. Er staan ambities in. Zo worden er strategische keuzes vastgelegd met elk hun eigen uitgangspunten en worden er woonmilieus toegevoegd. Maar voorzitter, ambities moet je hebben om de stad in balans te brengen en te houden. In dat kader is het goed dat ook de ruimtelijke identiteit van Zoetermeer als newtown in het raadsvoorstel is benoemd. De LHN steunt de effecten zoals bestaanszekerheid, kansengelijkheid, gezondheid en toegankelijkheid. Ook aan het vraagstuk wonen is terecht veel aandacht besteed met maatregelen om het tekort aan woningen terug te dringen, iets waar dit college gegeven alle omstandigheden nu al volop mee bezig is. Tot slot, voorzitter, heeft de LHN zoals aangekondigd een amendement.

Amendement 2510-N ingediend door LHN, PVV
Groen-Blauwe zone

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 28 oktober 2025;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040;

besluit
1. beslispunt 1 als volgt te wijzigen:
   "1. De Omgevingsvisie gemeente Zoetermeer, vastgesteld 31 januari 2022, te wijzigen met het in bijlage 1 opgenomen wijzigingsbesluit *en de op dit raadsbesluit aangenomen amendementen,* waarmee de Ruimtelijke Strategie in *geamendeerde vorm* wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie;"
2. beslispunt 2.1. onderdeel 'v' te wijzigen van:
   "Een aaneengesloten groene zone rond de stad realiseren" in
   "Een *zoveel mogelijk* aaneengesloten groen*blauwe* zone rond de stad realiseren.""

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Broekman. Het amendement is onderdeel van de beraadslagingen en zal dus straks ook meegenomen worden in de besluitvorming. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ, de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. PDvZ kan zich vinden in het voorliggende raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. Zoals we in de commissievergadering al hadden aangegeven,

verschillen we nog op accenten binnen dit plan. We lezen dat in de ruimtelijke strategie wordt gestreefd naar spreiding en variatie van woningtypes over de stad. Wij zien liever directe resultaten, zoals bijvoorbeeld een knarrenhof. In de ruimtelijke strategie wordt vaak gekozen voor lagere parkeernormen in gebieden met een goed ov. De PDvZ wil juist verhoging van die parkeernormen naar 0,8 en behoud van de bestaande plekken. Ook bij groen en duurzaamheid wordt in de ruimtelijke strategie expliciet aandacht besteed aan klimaatadaptatie, vergroening van wijken en verbinden van groengebieden. De PDvZ hecht veel meer waarde aan onderhoud, bewonersinitiatieven en pragmatische duurzaamheidsprojecten zonder windturbines in de woonomgeving. Wat de energie betreft zijn wij een voorstander van kleinschalige kernenergie, ook als antwoord op de energietransitie en de netcongestie. Zowel het college als de PDvZ hecht groot belang aan participatie, inspraak en eigenaarschap in gebiedsontwikkeling. De ruimtelijke strategie spreekt over brede participatie. De PDvZ wenst meer directe invloed van bewoners op de concrete plannen en het serieus nemen van bezwaren in het verdere proces. Voorzitter, de hoofdrichting en de uitgangspunten van de ruimtelijke strategie zijn grotendeels in lijn met onze visie, maar de PDvZ benadrukt de punten als betaalbaarheid, leefbaarheid, groen en participatie. Dit raadsvoorstel heeft accentverschillen met onze visie, maar dat is geen reden om dit plan niet te steunen. Echter, omdat de ruimtelijke strategie één samenhangend geheel is, beïnvloeden wijzigingen aan een van de strategische keuzes vaak andere onderdelen. Dit maakt het bijstellen van onderdelen uit dit plan complex. De PDvZ zal dit proces dan ook kritisch blijven volgen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Haak, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van het CDA, de heer Weekenstroo. Gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, vandaag besluiten we over de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040, zoals velen hier voor mij al hebben gezegd. Dit is voor het CDA in ieder geval het kompas voor de komende vijftien jaar. Het CDA Zoetermeer ziet in dit stuk dan ook een belangrijke stap richting een stad die niet alleen groeit in het aantal woningen, maar vooral ook in de leefkwaliteit. We herkennen en steunen het uitgangspunt dat groei hand in hand moet gaan met de leefbaarheid, mooi in balans betekent dat in mooi jargon. Ruimte voor wonen, werken, groen en ontmoeten. Dat vraagt om keuzes en het CDA waardeert dat de strategie uitgaat van bouwen binnen de bestaande stad met behoud van het groene karakter. Tegelijkertijd moeten we wel zorgen dat die verdichting niet ten koste gaat van leefruimte, speelruimte of parkeren in de wijken. Eerlijk gezegd, dat gaat gewoon schuren en dan moeten we per situatie een afweging gaan maken wat prevaleert over het ander. Voorzitter, wat voor het CDA Zoetermeer centraal staat is de menselijke maat. De strategie benoemt terecht het belang van vitale wijken, variatie in woningaanbod en voorzieningen dichtbij. Dat is wat Zoetermeer zo leefbaar maakt. Alles wat je nodig hebt binnen handbereik en wijken waar mensen elkaar kennen en elkaar zien en daardoor zich ook echt thuis voelen. Daarnaast willen we benadrukken dat vernieuwing niet alleen fysiek is maar ook sociaal. Herstructurering van wijken zoals Meerzicht en Buytenwegh moeten samengaan met aandacht voor de bewoners, betaalbare woningen en betrokkenheid van corporaties en de bewoners zelf. Tot slot, voorzitter, Zoetermeer is een prachtige stad tussen het groen, met een sterke regionale positie. Laten we die kracht vasthouden door met visie maar ook met realiteitszin te bouwen aan een stad van morgen, een stad die duurzaam, verbonden en leefbaar blijft voor iedereen. Om Zoetermeer dus nog beter bereikbaar te maken met het ov en de fiets dienen wij het amendement van Zó! Zoetermeer mee in. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de VVD, de heer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Bijna de herhaling van de commissie die we eerder al hadden, dus ik houd het vrij kort. De RSZ is een mooie combinatie van wat er in een stad allemaal samenkomt. Er zijn onderdelen bij waar de VVD blij mee is, er zijn onderdelen bij waar de VVD iets minder blij mee is. Dat kan uiteraard altijd. Het enige zorgpuntje van ons, en daarover dienen we samen met de ChristenUnie-SGP en de PVV een amendement in, is dat de leefmilieus heel rigide uitgelegd kunnen worden. Daarom vragen wij om deze niet te zien als een blauwdruk maar richtinggevend, zodat het ontwikkelingen in de stad niet tegen kan houden. Voorzitter, mijn laatste korte puntje: bent u mijn vader nu helemaal zat, u kunt er morgen iets aan doen. Dank u wel.

Amendement 2510-O ingediend door VVD, PVV, ChristenUnie-SGP
Leefmilieu is geen blauwdruk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit:
het raadsvoorstel 2025-065744 'Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040' als volgt te wijzigen:

besluit:
3. Daarbij de volgende zeven leefmilieus onderscheiden met ieder hun eigen kenmerken en ruimtelijke regels:

wordt:
3. Daarbij de volgende zeven leefmilieus onderscheiden met ieder hun eigen kenmerken en ruimtelijke regels met dien verstande dat de leefmilieus niet de enige reden mogen zijn om een ontwikkeling af te wijzen."

De **voorzitter**: Dat is voor meerdere uitleg vatbaar. Dank u wel mijnheer Aptroot, voor uw eerste termijn, de eerste termijn van de fractie van de VVD en daarmee ook het einde van de eerste termijn van de gemeenteraad. Ik stel voor dat wij gaan schorsen tot 20.30 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering om aan te kondigen dat het college verzocht heeft tot tien minuten extra schorsing omdat er amendementen later waren binnengekomen, dus wij schorsen de vergadering nog tot 20.40 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij gaan over naar de eerste termijn van het college. Het woord is aan wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. Dank ook voor de mooie woorden, de complimenten, het lange wachten en de vele dingen die we hierover ook al in de commissie met elkaar hebben gedeeld. Rest ons vanavond een stapel amendementen en nog een enkele vraag. En voorzitter, misschien is het goed om voordat ik alle amendementen langsga, nog eventjes kort te schetsen...en dat helpt welllicht de kijker thuis ook. De visie Zoetermeer 2040 die we hebben vastgesteld in 2022 en deze Ruimtelijke Strategie vormen samen de omgevingsvisie en daaronder hangen straks allemaal omgevingsplannen. Omgevingsplannen die we soms al kennen, zoals bij de Entree, het volkshuisvestingsprogramma zullen we hier binnenkort bespreken en dat van de binnenstad, en desgevraagd vroeg u ook: komen wij nog vaker aan zet? Nou, bijvoorbeeld bij de businesscases, de participatieplannen, de gebiedsvisies et cetera, komen we daar hier in de raad gelukkig nog heel vaak over te spreken. Ik heb u ook gehoord en u heeft uzelf ook gehoord, dus ik doe hierbij namens raad en college een oproep naar onze opvolgers straks: zie dit niet als een blauwdruk maar als een richting waarlangs we de komende twintig, dertig, veertig jaar de stad, onze mooie stad kunnen vormgeven en nog iets mooier maken. Omdat het geen blauwdruk is, zitten er af en toe nog wat bredere, misschien in sommige ogen wat vagere termen in de ruimtelijke strategie. Ik begrijp de hang van de raad om die soms iets te verduidelijken en soms iets vager te maken. Dat heeft natuurlijk alles te maken met comfort, met richting, met voorkeur et cetera. Ik zal aan de hand van die inzichten ook de amendementen even met u doornemen en van een kort commentaar voorzien. Voorzitter, dan begin ik bij amendement 2510-A van de PvdA. Dat is wat ons betreft eigenlijk zo'n blauwdrukmotie, met een paar woorden. Wat ons betreft is het precies wat wij bedoelen. Net zo goed niet nodig als oordeel raad, en dat geldt eigenlijk ook voor amendement 2510-B van de PvdA en 2510-C van de PvdA, hoewel daar natuurlijk ook wel letterlijk de tekst uit de visie Zoetermeer 2040 wordt gebruikt en dat vindt het college een briljante tekst, dus daar kun je haast niet tegen zijn. Voorzitter, dan hebben we een aantal amendementen van FVD. De eerste, 2510-D, samen ingediend met ChristenUnie-SGP. Dat gaat over de rust in de binnenstad en onze zinsnede "In de binnenstad woon je niet voor je rust". We hebben natuurlijk hier al gezegd dat de binnenstad zo groot is dat je op sommige plekken wel voor je rust woont, maar we hebben ook met elkaar geconstateerd dat we niet willen dat nieuwe bewoners misschien wel de reden zijn dat horecagelegenheden hier moeten sluiten en daarmee zeggen wij: oordeel raad, maar let wel op de gevolgen. Voorzitter, dan een aantal andere amendementen van Forum voor Democratie die niet zijn toegelicht en waar de raad misschien in de tweede termijn nog even op wil terugkomen. Het oordeel van het college op 2510-E is in ieder geval: dat regelen we niet in de RSZ, dus ontraden. 2510-F, dat heeft u al besloten, dus

ontraden. 2510-G, ook niet in de RSZ, dus ontraden. 2510-H, de H-structuur, dat heeft u al besloten en dit aannemen zou betekenen dat de besluitvorming rondom de Entree teniet wordt gedaan, dus ontraden. 2510-I, daar hebben wij onderzoek naar gedaan, woningbouw toestaan op het Dutch Innovation Park. Er was niemand die daar wilde wonen en daarom hebben wij destijds afscheid genomen van woningbouw op de Bleiswijkseweg, maar verder oordeel raad.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, voordat u verdergaat in deze sneltrein, ik ga eerst naar de heer Van der Perk en dan naar de heer Van den Boomgaard als u het goedvindt. De heer Van der Perk, gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag over het amendement 'Respectvol omgaan met bestaande bewoners van het hoogstedelijk leefmilieu'. U waarschuwde ons voor de gevolgen en ik ben benieuwd wat voor gevolgen.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nou voorzitter, wat wij willen beogen met die zinsnede en ook de strategie die eraan vasthangt, is dat we verwachten dat in de binnenstad reuring plaatsvindt, dus dat daar cafés zijn die met rumoer wellicht wat meer overlast geven aan hun directe omgeving. Wat we gezien hebben is dat cafés die hier al jarenlang in de binnenstad zitten, worden geconfronteerd met nieuwe bewoners, waarvan sommige nieuwe bewoners zeggen: ja, maar ik houd niet van dat rumoer en die klagen daarover. Wij kunnen niet anders dan daarop handhaven. Wij willen met de ruimtelijke strategie aangeven dat er plekken zijn in de binnenstad waar we het rumoer van horeca verkiezen boven de rust van nieuwe inwoners wellicht. Daarom hebben we dat zo aangenomen en de volgende stap zal dus zijn dat we in bijvoorbeeld in nieuw horecabeleid of in nieuw detailhandelsbeleid zeggen: hier mag iets meer lawaai worden gemaakt in de avond vanwege cafés of iets anders. Daar moet je dan ruimte voor maken in de ruimtelijke strategie. Door daarmee aan de slag te gaan, lopen we natuurlijk het risico dat op een gegeven mensen zeggen: ja, het zal allemaal wel, maar ik heb er last van, dus dan maar geen café hieronder. Dat risico lopen wij nu op dit moment in onze binnenstad.

De **voorzitter**: De heer Van der Perk nog en dan ga ik naar de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u wel voor uw uitgebreide antwoord. Als ik u goed begrijp, als bijvoorbeeld de zinsnede is "niet in eerste instantie voor uw rust", is dat dan een betere optie?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter, kijk, een betere optie is dan, dat is een beetje muggenziften. Volgens mij is de intentie heel helder. Die hebben wij hier ook met elkaar gedeeld. De binnenstad is groot. En natuurlijk zijn er hier ook mensen die wel voor hun rust wonen en natuurlijk houdt iedereen van zijn rust. De intentie is niet om de hele binnenstad het rumoer in te jagen, maar wel om in onze uitgaansstraatjes daar heel duidelijk te maken straks ook met verruimde mogelijkheden: hier is het gewoon 's avonds rumoeriger dan op andere plekken. Dat is de bedoeling in ieder geval van de ruimtelijke strategie. Hoe u dat verwoordt, dat laat ik aan de raad. Vandaar ook dat ik zei: oordeel raad, maar ik denk wel dat het goed is om de gedachte erachter te kennen. Iedereen heeft ons en ook het college nu gehoord. Wij zijn echt niet tegen mensen en hun rust.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van den Boomgaard, interruptie, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter. Het is natuurlijk een beantwoording waar ik niets mee kan, omdat deze motie juist gaat over de bestaande bewoners en uw beantwoording gaat over nieuwe bewoners die geen bezwaar moeten kunnen maken. Dus dan vraag ik u toch even te herzien wat dit amendement exact inhoudt en dat bestaande bewoners natuurlijk nooit de dupe mogen zijn van een zienswijzeverandering van deze wethouder. Daarnaast is het natuurlijk ook tekenend dat deze wethouder van de VVD zelfs dus gewoon een pertinent voorvechter is van autoluwe maatregelen binnen onze stad, terwijl onze stad juist groot is geworden door de mobiliteitsdiversiteit die we hebben met én ov én met de fiets, maar ook met de auto. Onder het beleid dat we nu zien, al jaar en dag de VVD, gaat de automobilist er gewoon zwaar onder lijden. Niet alleen met autoluwe maatregelen of snelheidsbeperkingen, maar ook die hele H-structuur gaat er gewoon aan. Dat gezegd hebbende, nog

even over de woningbouw op Bleizo, op de Bleiswijkseweg. Uw onderzoek was voordat bekend was dat Bleizo ook een woonwijk zou worden en juist die verbinding zorgt dat mensen er wel zouden kunnen willen wonen. Dus hoe ziet de wethouder dat?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, veel vragen, ook een paar aan de VVD, dus wellicht dat die daarop wil reageren. Voor wat betreft Bleizo, wij hebben er onderzoek naar gedaan of mensen op Bleizo zouden willen wonen en de reden om daar niet te willen wonen, was de afwezigheid van voorzieningen. Als wij woningbouw op Bleizo, of tenminste op Dutch Innovation Park toestaan, dan blijft de eerste nabijheid van voorzieningen wellicht Bleizo in de toekomst. Wel aan de andere kant van de snelweg en in een andere gemeente. Ja, het kan, maar dan zou u er ook op moeten willen wachten met het ontwikkelen van verdere bedrijvigheid, bijvoorbeeld op datzelfde park. Ik zei u daarnet: wij hebben er als college daarom destijds voor gekozen om die woningbouwambitie op Dutch Innovation Park te laten varen, om de simpele reden dat niemand er wilde wonen. Ik heb gisteren ook in de commissie uitgelegd dat er dan ook weinig investeerders zijn die die woningen daar ook daadwerkelijk willen realiseren, dus dat heeft wat ons betreft weinig kans. Vandaar mijn negatieve appreciatie op uw amendement.

De **voorzitter**: Akkoord. De heer Van Rumpt heeft nog een interruptie.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, het is natuurlijk een beetje een risico dat het een herhaling wordt van het debat in de commissie, maar toch nog even over het geluid in de binnenstad. Ik snap de uitleg van de wethouder heel goed en wij waren het er ook samen over eens tijdens de commissiebehandeling, maar deze zinnen, zoals het nu opgesteld staat in het RSZ, geven een ander gevoel bij mensen die het stuk lezen. Dat bleek ook uit de reactie vanuit onze inwoners. Die ruimte die u zoekt, voor mij staat die ook in het amendement, namelijk dat geluidsnormen en sluitingstijden aangepast kunnen worden. Dus ik snap de waarschuwing van de wethouder niet helemaal. Misschien dat hij nog één keer kan proberen om dat helder te maken.

De **voorzitter**: De wethouder gaat het nog één keer proberen.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, volgens mij heeft het weinig zin om het te herhalen, maar ik begon mijn betoog ook al met die grijze lijn tussen blauwdruk en wat meer of minder vastleggen of wat meer of minder woorden gebruiken. Dat zit hem gewoon in woorden. U kiest daar net iets andere woorden bij dan wij. Wij hebben het er ook met elkaar over gehad dat dat ook geen kwaad kan. Vandaar ook dat ik hier heb gezegd: oordeel raad, met de connotatie waarom wij het er destijds zo in gezet hebben.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat de wethouder zijn verhaal vervolgt met het appreciëren van de amendementen. Gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik was bij 2510-J van de PVV, over de leefbaarheid en bereikbare wijken. Dat gaat onder andere over 50km- en 30km-zones waar wij het uitgebreid over gehad hebben. Daar heeft u ook al een besluit over genomen, dus die moet ik afraden, net als 2510-K, omdat dat niet in de ruimtelijke strategie past, maar in het volkshuisvestingsprogramma. Ik zou de PVV dus willen aanraden om dit amendement even te bewaren tot de behandeling van dat volkshuisvestingsprogramma in deze zaal. En 2510-L en 2510-M zullen zo meteen door mijn collega Frinking worden beantwoord. Dan tot slot amendement 2510-N van de LHN over de aaneengesloten versus de net-niet-aangesloten groenblauwe zone, en het amendement van de VVD 'Leefmilieu is geen blauwdruk', die vallen ook weer in die blauwdrukserie waar ik het met u over had, dus ook oordeel raad wat betreft het college. Voorzitter, dan denkt u dat u van mij af bent, maar ik had nog een paar vragen. Die zal ik ook nog even langsgaan. Onder andere die van Fractie Mertens.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van de heer Van Steenis van GroenLinks.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Voorzitter, de wethouder geeft aan oordeel raad bij die laatste twee amendementen. Als ik ernaar kijk denk ik: ja, zijn ze niet gewoon overbodig? We leggen hier niet iets heel hards en iets heel precies voor. Als ik dan bijvoorbeeld even kijk naar die zones, dat iets wel of niet volledig gesloten zou zijn, denk ik: volgens mij zitten daar altijd openingen tussen. Dat hebben we nu, dat zal in de toekomst ook zo blijven. Wethouder, kunt u daar nog een stukje nadere duiding op geven wat voor rampspoed we krijgen als we hem wel of niet aannemen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nou voorzitter, dat kan ik eigenlijk niet. Ik denk dat u dat zelf prima verwoordt en dat geldt bijvoorbeeld ook voor het eerste amendement in deze hele reeks van de PvdA en GroenLinks. Dat zijn allemaal net nuanceverschillen waar die smaak van sommige raadsleden, sommige fracties, misschien wel van de hele raad in zit, dus ik denk dat u dat met elkaar eventjes moet bekokstoven. Ik denk dat het weinig afdoet aan de ruimtelijke strategie. De ene keer hebben wij het idee dat het er al in staat, de andere keer denken wij dat het... Het zijn woorden op het grensvlak tussen blauwdruk, strategie, net wat meer, net wat minder comfort. In die serie dus.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat met de beantwoording van de vragen.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, mevrouw Mertens vroeg voorbeelden te noemen van vernieuwde participatie. Ja, dan moet ik toch met enige trots zeggen: dat was het hele proces naar de RSZ toe. Dus u heeft vooral gelezen dat wij dat gedaan hebben, zoals die serious game, de stadsateliers, et cetera. U heeft het over de stadsambassade, is daar iets mee gedaan? Ik vermoed dat u daarmee bedoelt de inrichting van het toekomstige gamemuseum waar we natuurlijk een tijdlang een soort ambassade hebben gehad voor de ruimtelijke strategie en de toekomst daarvan. Zoetermeer Vooruit vroeg of de motie Thuisplus al opgepakt is door het college. Die is meegenomen in de woonzorgvisie. Dan vroeg de PVV nog: kan er minimaal 35% sociale huur gebouwd worden en waar mogelijk meer? Dat is ook weer zo'n vraag die thuishoort bij het volkshuisvestingsprogramma, dus een van die programma's die volgt op deze ruimtelijke strategie en waarin u nog dit jaar met wethouder Weerwag onder andere van gedachten over kunt wisselen. De SP vroeg nog: wat is de individuele checklist? Ik denk dat we met elkaar hier inmiddels genoeg hebben doorleefd dat je zo een ruimtelijke strategie niet moet lezen als een checklist. Gelukkig komen onderdelen hier nog vaak genoeg langs bij de raad en ik noem dan toch maar weer even het voorbeeld van zo een Entree, waarin u tot op het omgevingsprogramma Entree dan nog mee kunt besluiten. Daarna hebben we natuurlijk wel, als ontwikkelaars ermee aan de slag willen, een lijst van zaken waaraan ze moeten voldoen. Daarvoor niet. Voorzitter, daarmee heb ik volgens mij alle vragen beantwoord en wil ik u vragen om het woord over te dragen aan mevrouw Frinking.

De **voorzitter**: Dat gaan we doen. Dank u wel, wethouder Iedema. Dan ga ik het woord aan wethouder Frinking geven.

Wethouder **Frinking**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog twee amendementen over. Dat is er een van de PVV over prioriteit voor een directe ov-verbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam. Hoewel we het er inhoudelijk wel mee eens zijn dat de verbinding ontzettend belangrijk is, is datgene wat er gevraagd wordt niet realistisch en daarmee ontraden we het amendement. We zijn wel actief bezig met de lobby om afspraken die eerder zijn gemaakt in een MIRT-besluit om een lightrail neer te zetten tussen Zoetermeer en Rotterdam, ook daadwerkelijk voor elkaar te krijgen. Dus dit amendement willen we ontraden. En 'Verbetering ov- en fietsverbinding richting Alphen aan den Rijn en Gouda', het amendement van Zo! Zoetermeer en anderen, geef ik eigenlijk een oordeel raad, maar in de RSZ hebben wij al een alzijdige bereikbaarheid opgenomen. Dus ja, wij zijn volledig voor die hele verbetering. Waarom hebben we in een besluit alleen deze steden opgenomen? Dat is omdat we daar de focus en de prioriteit op willen leggen, maar dat betekent niet dat Alphen en Gouda worden vergeten. Dus oordeel raad.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Frinking. Dan constateer ik dat daarmee de eerste termijn van het college is afgerond en gaan wij over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik begin bij de Fractie Mertens, dus ik kijk of die het woord wenst te voeren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (Fractie Mertens): Ik heb geen vervolgvraag. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van de PvdA, mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De wethouder gehoord hebbende zijn wij eigenlijk wel blij dat hij de amendementen van de PvdA, GroenLinks en SP overbodig vindt en om die reden zullen wij deze intrekken.

De **voorzitter**: Mag ik dan constateren dat alle drie de amendementen zijn ingetrokken? Ik zie u knikken, dus ik constateer dat de amendementen 2510-A, 2510-B en 2510-C zijn ingetrokken, dus geen onderdeel meer zijn van de besluitvorming. Dan is dat ook de afsluiting van uw tweede termijn. De fractie van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink, tweede termijn.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Wij zijn blij met de beantwoording, we zijn ook blij met de Ruimtelijke Strategie, dus wij gaan straks gewoon over tot stemming en dan vraag ik nog even een schorsing aan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik denk dat we straks nog wel meer dan één schorsing gaan krijgen, ben ik bang. De fractie van FVD, geen behoefte aan een tweede termijn. ChristenUnie-SGP, geen behoefte aan een tweede termijn. De PVV, behoefte aan een tweede termijn? De heer De Vogel, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u, voorzitter. Na de wethouder gehoord te hebben, gaan wij de twee amendementen, 'Leefbare wijken' en 'Versnelling van betaalbare woningbouw', meenemen naar de woningbouw. En het ontraden amendement door mevrouw Frinking, daar is het college mee bezig, dus die trekken we ook in.

De **voorzitter**: Misschien even voor alle scherpte bij u, de amendementen 2510-J en 2510-K trekt u daarbij in, als ik het goed heb begrepen. En mag ik ook constateren dat u dan amendement 2510-L ook hebt ingetrokken? Ja, dan constateer ik dat 2510-J, 2510-K en 2510-L zijn ingetrokken en geen onderdeel meer zijn van de beraadslaging en ook de besluitvorming. Ik ga over naar de fractie van GroenLinks, de heer Van Steenis in zijn tweede termijn.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u, voorzitter. De verbetering van de ov-verbinding in noordelijke en oostelijke richting vinden wij dusdanig belangrijk dat we ook het amendement van Zo! Zoetermeer mede hebben ingediend en daar staan wij nog steeds achter. Die bredere verbinding helpt waarschijnlijk ook de lokale economie en wellicht cultuur en sport en het zal ook een bijdrage leveren aan het aantal overstappers in het ov, dus wij vinden het wel belangrijk dat die inderdaad op die manier ook geprioriteerd wordt en dus met naam genoemd wordt, want we willen dat intensiveren om voldoende instappers te hebben om bijvoorbeeld op een gegeven moment een intercitystation te kunnen krijgen. Mogelijkerwijs zijn er ook nog interessante samenwerkingen met de gemeente Alphen aan den Rijn mogelijk, want die hebben wat zwakke verbindingen hier en daar en hebben behoefte aan buslijnen, heb ik me daar wel eens laten vertellen. Daar zou u zelfs mogelijkerwijs nog iets kunnen bedingen over ruimte voor windenergie waar wij zelf geen of nauwelijks ruimte voor hebben. Dus Zoetermeer als regionale verbinder klinkt niet verkeerd.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Steenis. Dan ga ik naar de fractie van de SP, tweede termijn, geen behoefte. D66, mevrouw Bakkers, tweede termijn, nee. Zo! Zoetermeer, de heer Van der Perk, tweede termijn.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Ik wil mijn dank uitspreken aan het college voor de beantwoording van de vragen, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Broekman, tweede termijn.

De heer **Broekman** (LHN): Nee, dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Geen behoefte. PVdZ, geen behoefte, de heer Haak. Het CDA, de heer Weekenstroo, ook geen behoefte. De heer Aptroot, VVD, behoefte aan een tweede termijn? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, vooruit dan maar. Nee, niet nog een oproep. Daarmee sluit ik de tweede termijn van de gemeenteraad af en mag ik de voorzichtige conclusie trekken, maar dan moet ik natuurlijk altijd wel even kijken naar het college, of daar nog behoefte is, een schorsing lijkt me overdreven. Dan ga ik me echt zorgen maken. Er is geen behoefte aan een reactie van het college in de tweede termijn? Dan constateer ik dat de beraadslaging over dit agendapunt kan sluiten. Dat betekent uiteraard dat de stemming over het raadsvoorstel en de ingediende amendementen natuurlijk zullen volgen aan het eind van deze raadsvergadering.

c. Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat wij overgaan naar agendapunt 7.c, raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer. Er is een onderzoek gedaan naar de positie en situatie van arbeidsmigranten in Zoetermeer en in de commissie is dit ook al aan de orde geweest en het is nu als bespreekstuk aan de agenda toegevoegd. Ik ga de sprekerslijst af en ik begin met de fractie van het CDA, de heer Weekenstroo. Gaat uw gang, de eerste termijn.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank, voorzitter. In de commissie is al heel veel besproken en gezegd, dus ik houd het heel kort. Het CDA Zoetermeer is blij met het rapport van de Rekenkamercommissie. Het onderzoek en de adviezen bieden inzicht en houvast en leveren zeer bruikbare adviezen die volgens ons helpen bij het zicht houden op de ontwikkeling en de ondersteuning van arbeidsmigranten. Tegelijkertijd zijn we niet doof voor de antwoorden van de wethouder en kijken we met enige realiteitszin naar de aanbevelingen en de beschikbare capaciteit. We hebben begrepen dat er wat aan zit te komen om wijzigingen aan te brengen aan het voorstel. We zullen het voorstel dan ook steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Weekenstroo. Dan ga ik naar de fractie van Zo! Zoetermeer. Geen behoefte? PvdA, mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik houd het kort. Allereerst nogmaals dank aan de Rekenkamer en de onderzoekers van AEF voor het onderzoeksrapport. Arbeidsmigratie is een actueel en belangrijk thema, zie ook de verkiezingen. De PvdA kan zich vinden in de aanbevelingen in het raadsbesluit. Wat ons betreft hoeft er niets geschrapt te worden. Wel voegen we samen met GroenLinks via een amendement graag het domein werk als aandachtspunt aan het raadsbesluit toe, naast wonen, inschrijving, integratie en gezondheid. Wij spreken dan over het woord werkomstandigheden dat we toevoegen. De arbeidsmigranten komen hier tenslotte om te werken. Dan mag dat thema niet ontbreken in de rapportages. Dan wordt het regionale en lokale beleid met betrekking tot arbeidsmigranten dat er al is of gaat komen ook op het punt van werkgelegenheid, werkomstandigheden en eventueel onwenselijke zaken als uitbuiting goed in beeld gebracht. Tot slot voorzitter, het gaat ons uitdrukkelijk niet om extra nieuw beleid op dit punt, maar vooral om het zichtbaar te maken in de rapportages en in het beleid dat sowieso al gaat komen. Dank u wel.

Amendement 2510-P ingediend door PvdA, GroenLinks
'Werkomstandigheden' als aandachtspunt

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit:
raadsbesluit 2025-100583 'Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer' als volgt aan te passen **(vetgedrukte tekst wordt toegevoegd)**:

1.a. aanbeveling 1 van de Rekenkamer, over het ontwikkelen van (integratie)beleid over te nemen en
b. het college te verzoeken hiertoe een voorstel voor te bereiden
c. met daarin aandacht voor ondersteuning van arbeidsmigranten op het gebied van **werkomstandigheden,** integratie, huisvesting en toegang tot voorzieningen
d. dit uiterlijk vóór het zomerreces van 2026 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Met betrekking tot de aanbevelingen gedaan aan het college:
3.a. aanbeveling 3 van de Rekenkamer, over een geïntegreerde beleidsaanpak over te nemen en
b. het college op te dragen in de beleidsontwikkeling naast registratie**, werkomstandigheden** en wonen ook aansluiting te zoeken bij andere domeinen als onderwijs, zorg en participatie om zodoende maatwerk voor arbeidsmigranten mogelijk te maken."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Kraneveldt. Er is een amendement ingediend op het voorstel, dat voor alle volledigheid. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks. De heer Aiobi, gaat uw gang.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Allereerst dank aan de Rekenkamercommissie. De Rekenkamer concludeert dat veel arbeidsmigranten in Zoetermeer hier langdurig wonen, vaak met hun gezinnen, en daardoor feitelijk volwaardige inwoners zijn. De registratie is onvolledig en er zijn signalen van slechte huisvesting en woonfraude. GroenLinks wil daarom dat onze gemeente alert blijft en actief beleid gaat ontwikkelen waarmee wordt inzet op integratie, fatsoenlijke huisvesting en toegang tot zorg, onderwijs en participatie. Wij ondersteunen het opzetten van een WIN-punt en het aanbieden van

meertalige communicatie als belangrijke stap om arbeidsmigranten beter te ondersteunen. De inzet van de Zoetermeerse pandbrigade is een waardevolle eerste stap om beter inzicht te krijgen in deze situatie. Wij zijn dus blij om te zien dat huisjesmelkers, onveilige woonsituaties en woonoverlast aangepakt worden. Als een pand wordt gesloten of ontruimd, mag dat niet betekenen dat bewoners van de ene op de andere dag op straat staan. Kan het college aangeven wat bij zulke situaties beleid is binnen de gemeente, zodat niemand dakloos raakt? Verder ondersteunen wij het amendement van de PvdA. Door het domein werkomstandigheden toe te voegen en op te nemen in het beleid zorgen wij ervoor dat Zoetermeer niet alleen kijkt naar wonen en integratie, maar ook naar fatsoenlijk werk voor iedereen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Aiobi, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de Fractie Mertens voor de eerste termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (Fractie Mertens): Ik heb geen inbreng, dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van de VVD, de heer Duiven. Gaat uw gang. Waarschijnlijk kennen ze uw tekst al mijnheer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dat is in ieder geval een mooie verklaring ervoor. We zullen er straks even overleg over hebben. Voorzitter, ook vanaf deze plaats nog eens dank, zoals anderen die ook hebben uitgesproken, aan de Rekenkamer voor dit waardevolle onderzoek. Het schetst wat ons betreft een helder beeld van de arbeidsmigranten in onze stad, vaak gezinnen die hier langer blijven, werken, belasting betalen en hun kinderen naar school sturen. Geen passanten dus, nadrukkelijk niet, maar inwoners van Zoetermeer die een waardevolle bijdrage leveren aan onze Zoetermeerse samenleving. De Zoetermeerse VVD vindt integratie en participatie belangrijk, maar deelt de lijn van het college dat arbeidsmigranten daarvoor geen aparte doelgroep hoeven te zijn. Nieuw beleid is wat ons betreft niet nodig en daarom dienen wij het amendement dat de ChristenUnie-SGP straks zal indienen, mede in. Geen nieuw beleid dus, maar wel het creëren van meer zichtbaarheid binnen het bestaande beleid. Zo kan de raad volgen waar arbeidsmigranten gebruik van maken en waar eventueel maatwerk moet worden toegepast. Zo brengen we het voorstel terug tot de kern: zorgen dat de feiten op tafel liggen, dat bestaande instrumenten optimaal worden benut en dat wordt bijgestuurd als dat nodig is. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Duiven, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de LHN, mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter, als u het goed vindt vanaf deze plek. Ik heb een kleine bijdrage hierin. In de commissie is er goed met elkaar gesproken over het onderzoek en de adviezen. Wat de LHN betreft is het overbodig om alle aanbevelingen van het onderzoek over te nemen en wij dienen daarom het amendement van de ChristenUnie-SGP mede in, dat later aangekondigd wordt. Dank daarvoor.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, mijnheer Mohammadian. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Ook ik zal het kort houden. We hebben het tijdens de commissievergadering uitgebreid gehad over ons standpunt met betrekking tot dit besluit. Wat ik mij voornamelijk herinner van de commissievergadering is dat de discussie vooral ging over wat sommige collega's of partijen vinden van de arbeidsmigratie als een standpunt en heel weinig over het onderzoek van de Rekenkamercommissie. Zoetermeer Vooruit is een Zoetermeerse lokale partij en het onderzoek legt bloot wat we al heel lang hebben vermoed. Deze groep in Zoetermeer is geen tijdelijke passant, deze groep verblijft meestal langer dan vijf jaar. Het is een groeiend deel van onze gemeenschap, met gezinnen die hier wortelen. Zoetermeer Vooruit staat pal voor inclusie en participatie van alle inwoners, dus ook inclusief arbeidsmigranten. We bedanken de Rekenkamercommissie en zullen voor dit raadsvoorstel stemmen. Wat ons betreft hoeft niets geschrapt te worden en ook wij zullen het amendement van de PvdA steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Mohammadian, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV, de heer De Vogel.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank, voorzitter. Voorzitter, de PVV wil het debat niet heropenen maar wel

duidelijk zijn. We delen de zorgen over woonfraude en misstanden bij arbeidsmigranten, maar wij vinden niet dat er nieuw integratie- of voorzieningenbeleid moet komen. Zoetermeer kampt al met een grote druk op woningen, zorg en andere voorzieningen. Onze inwoners wachten op een woning, soms op hulp, op zorg. Het kan niet zo zijn dat we ondertussen nieuw beleid gaan optuigen dat de komst van meer arbeidsmigranten juist aanmoedigt. We moeten een beleid hebben dat juist de Zoetermeerders aanmoedigt. De gemeente moet handhaven, registreren en misstanden aanpakken en niet vertalen of integreren. Daarom dienen we een amendement met de ChristenUnie-SGP mede in. Onze steun is geen vrijbrief voor het toekomstig beleid, maar bedoeld om te voorkomen dat een college de deur openzet voor uitbreiding. Zo houden we Zoetermeer betaalbaar en rechtvaardig en zorgen we ervoor dat onze eigen inwoners eerst gaan. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer De Vogel, voor uw eerste termijn. Voordat u wegloopt, een interruptie van de heer Mohammadian. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank. Ik werd getriggerd door de woorden dat onze eigen inwoners voorgaan. Het onderzoek van de Rekenkamer Zoetermeer laat zien dat het gros van de arbeidsmigranten in Zoetermeer langer dan vijf jaar in Zoetermeer woont. En je kunt het ermee eens zijn of niet, maar vindt u niet dat ook zij inwoners zijn van ons?

De **voorzitter**: De heer De Vogel, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Dat vind ik persoonlijk niet, maar dat is een andere blik dan jullie hebben.

De **voorzitter**: Akkoord. Dat is dan de reactie. Nog een korte reactie daarop, mijnheer Mohammadian?

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, ik vind het echt jammer dat de PVV in Zoetermeer een heel grote groep inwoners uitsluit, alleen omdat zij niet hier zijn geboren, maar wel hier keihard werken en we zonder hen onze economie niet draaiende konden houden. Hetzelfde in de zorg. Dat betreur ik echt enorm.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog een reactie op geven?

De heer **De Vogel** (PVV): Nee.

De **voorzitter**: Geen behoefte aan een reactie. Dan dank ik u voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar FVD, de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, vandaag bespreken wij het Rekenkameronderzoek naar arbeidsmigranten in Zoetermeer en het daarop gebaseerde raadsvoorstel. Laat ik beginnen met te zeggen dat FVD erkent dat arbeidsmigratie een realiteit is en dat arbeidsmigranten op dit moment een belangrijke bijdrage leveren aan onze economie. Tegelijkertijd is het essentieel om vast te houden aan het uitgangspunt dat arbeidsmigratie tijdelijk van aard is. Dat is niet alleen de definitie van de Rekenkamer zelf, dat is niet alleen de definitie die de Rekenkamer zelf hanteert, maar ook de logische en oorspronkelijke bedoeling van dit fenomeen. Ten eerste, geen gemeentelijk integratiebeleid voor tijdelijke migranten. Het raadsvoorstel bevat meerdere aanbevelingen die neigen naar de ontwikkeling van nieuw specifiek integratiebeleid voor arbeidsmigranten. FVD Zoetermeer vindt dat onwenselijk. Zoetermeer is geen arbeidsmigratiegemeente zoals bijvoorbeeld Westland of Den Haag. We hebben hier geen grootschalige sectoren die afhankelijk zijn van deze vorm van arbeid. Daarnaast is het niet de taak van de gemeente om structureel integratiebeleid te maken voor mensen die hier tijdelijk verblijven. Dat is een glijdende schaal richting permanent verblijf met als gevolg: extra druk op de woningmarkt, hogere lasten voor zorg en sociale voorzieningen en uiteindelijk een verslechtering van de leefbaarheid in onze wijken. Daarom dienen wij het amendement 'Alleen het beste aanbevolen' in, waarin wij voorstellen om de beslispunten die leiden tot gemeentelijk integratiebeleid te schrappen. We behouden alleen de maatregelen die gaan over handhaving, registratie en monitoring, want daar hoort onze focus te liggen. Duidelijkheid, orde en rechtvaardigheid. Ten tweede, een visie op terugkeer. Daarnaast dienen wij het amendement 'Succes in werk en terugkeer' in. Succesvolle arbeidsmigratie begint met een eerlijke arbeidsrelatie, maar eindigt met een ordentelijke en respectvolle terugkeer naar het land van herkomst. Het is niet alleen in het belang van onze gemeente, maar ook van de arbeidsmigrant zelf dat we terugkeer niet aan het toeval overlaten. We vragen het college daarom om een visie op gemeentelijk

terugkeerbeleid te ontwikkelen en dit uiterlijk voor 31 maart 2026 aan de raad voor te leggen. Zo tonen we solidariteit met de grotere steden in onze regio die de problemen ervaren wanneer arbeidsrelaties eindigen maar het verblijf voortduurt.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik werd een beetje getriggerd door die ideeën over terugkeerbeleid. We hebben Schengen, we hebben vrij verkeer van mensen, van goederen. Mensen mogen hier komen werken en wij willen graag dat dat op een goede manier gebeurt. Dan kun je ze beter vroeg integreren dan dat je daar lang mee wacht en als mensen dan toch blijven dan heb je een paar jaar je kans gemist. Maar u zegt: dan moeten we een terugkeerbeleid gaan maken als gemeente. Kijk, dat een overheid dat nu doet met bepaalde groepen kan ik me voorstellen, een landelijke overheid. Maar hoe ziet u dat van de gemeente? Moeten we mensen gaan uitkopen? Moeten we mensen een premie geven zodat ze teruggaan naar huis in Oost-Europa? Hoe ziet u dat überhaupt voor zich?

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, allereerst dank voor de vraag, voorzitter, via u. Het is natuurlijk duidelijk dat arbeidsmigratie, wat ook in het Rekenkameronderzoek zelf staat, tijdelijk van aard is. En tijdelijk betekent dus dat er altijd een terugkeer is, wat dus niet altijd geschiedt, gezien de problemen die Den Haag heeft et cetera en de grote steden. Het is dus juist goed om de visie van dit college te horen en daar roept dit amendement ook toe op. Van oké, wat is dan de visie van het college om daar wel op toe te zien, zonder de nadelige gevolgen, zowel voor de gemeente alsook voor die arbeidsmigranten.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog? Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nou ja, voorzitter, ik zie gewoon niet hoe dat vorm zou moeten gaan krijgen en ik vraag aan u: heeft u daar ideeën over? Want u vraagt weer aan het college om daar een visie op te ontwikkelen, maar om uw voorstellen te kunnen beoordelen wil ik graag wel weten waar u dan zelf aan zou denken, want ik zie niet hoe dit gaat gebeuren op het gemeentelijke niveau.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik heb hem ingestoken met de vraag neer te leggen juist bij het college, juist gezien het rapport dat de Rekenkamer heeft opgesteld, dat het tijdelijk van aard is.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u. Voorzitter, tot slot, FVD kiest voor een heldere lijn. Arbeidsmigratie is tijdelijk. Integratiebeleid voor tijdelijke immigranten is onzinnig en fatsoenlijke terugkeer is in ieders belang. Onze twee amendementen maken het raadsvoorstel realistischer, verantwoordelijker en beter uitvoerbaar. Wij hopen dat ook andere fracties deze nuchtere en constructieve benadering zullen steunen. Dank.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van de heer Duiven. De heer Duiven, gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb de vragen van mevrouw Kraneveldt gehoord en eigenlijk het feit dat er geen antwoord op komt. Toen dacht ik: daar laat ik het bij, maar de heer Van den Boomgaard legt zoveel nadruk ook als het gaat om beleid en die visie ook op de uitvoerbaarheid. Nu kom ik toch even bij dat gemeentelijk terugkeerbeleid waarom hij vraagt. Hoe zou dat uitvoerbaar moeten zijn? Ik bedoel, u houdt zelf het pleidooi voor die uitvoerbaarheid. Hoe ziet u dat in de praktijk? Sorry voor de herhaling van de vragen, maar u zet mij toch even weer terug op dat spoor. Kunt u daar wat inzicht in bieden, wat handvatten voor aanreiken?

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Kijk, ik kan natuurlijk in herhaling blijven vallen, maar wat dus wel erkend wordt, is dat het dus problematisch is zoals we nu in de grote steden

zien. Dat is dan even mijn wedervraag aan de heer Duiven. Als wij dus als gemeente hier geen antwoord op hebben, dan kunnen we dus twee dingen doen. Of zeggen: arbeidsmigratie is gewoon niet wenselijk want daar komen problemen van zoals we nu zien in de grote steden. Of we vragen het college om daar met een oplossing in te komen. Laat mijn standpunt helder zijn, ik wil gewoon dat Zoetermeer vooruitkomt en arbeidsmigratie hierin is een probleem als ze dus niet terugkeren en het arbeidsproces stopt wel. Nog een keer, in het Rekenkamerrapport staat zelf dat het tijdelijk van aard is, dus dan moet je ook van de tijdelijke aard uitgaan. Dat betekent dus dat er een eindmoment komt waarop die mensen terug moeten keren. Dat ontbreekt nu dus. Hoe we dat moeten doen? Ik stel de vraag aan dit college en dan stelt u mij diezelfde vraag. Nee, ik heb die vraag gedeponeerd bij het college.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Kraneveldt nog. Die wil er nog op interrumperen. Dan wil ik wel zo langzamerhand verder, want anders blijft het volgens mij een herhaling van zetten. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter, juist die mensen die langer blijven vormen gezinnen, die kopen hier een huis. Die vormen helemaal niet zo'n probleem, want die integreren hier prima. Juist de mensen die wat tijdelijker blijven, weten dat niet altijd van tevoren. Die komen hier misschien met de intentie om tijdelijk te blijven, maar die ontmoeten hier misschien iemand en blijven. Kunnen we dan die mensen niet beter zo snel mogelijk bij de lurven pakken en laten integreren dan dat we daarmee wachten? Ik hoor u ook zeggen: integreren moeten we niet doen. Dat is toch niet slim?

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nog een keer voorzitter, via u. Als de Rekenkamer vaststelt dat het van tijdelijke aard is, dan is arbeidsmigratie ook geen probleem, want ze zijn maar tijdelijk hier. Het doet me ook een beetje denken aan de vorige termijn, want toen had u het helemaal gehad met die Poolse busjes, heb ik ooit een keer mogen vernemen in een vorige termijn inderdaad, dat u ook die overlast had ervaren. Dus die overlast is er wel degelijk en dat zal alleen maar groeien naarmate er geen werk is, geen inkomsten zijn, maar wel een druk op de woningmarkt, op de zorg en dus ook de leefbaarheid van Zoetermeer gaat raken.

De **voorzitter**: Ik zag nog een interruptie van de heer Velner en dan wil ik dit blokje echt afronden, want volgens mij is hier voldoende over uitgewisseld. De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Mijnheer de voorzitter, dank u wel. Ik heb het gevoel dat FVD hier de arbeidsmigranten gaat zien als wegwerpmensen. Ze wonen hier, ze werken hier en hun kinderen gaan hier naar school. Daar hoort gewoon normaal beleid bij. Punt.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik vul hem wel even aan met een terugkeerbeleid, want dat is ook beleid. Ik denk dat we daar ook gewoon recht op hebben, juist om overlast te voorkomen zoals we nu zien in de grote steden. En als we dat niet doen, dan wacht ons hetzelfde lot en daar wil ik juist actie op zien en daar wil ik de ideeën van dit college over horen hoe we dat gaan aanpakken. Dat lijkt me erg duidelijk. Over dat mensen hier wonen of ingeschreven staan, dat is ook nog maar de vraag. Ik bedoel, over welk rapport hebben we het nu? Mensen moeten een BSN hebben, moeten hier geregistreerd zijn. Ik heb het hier eerder te berde gebracht dat je ook een BSN RNI hebt, dat mensen wel zijn geregistreerd maar niet zijnde ingezetenen van Zoetermeer. We weten dus niet eens waar we het over hebben. Wonen ze wel hier? Ze zijn wel geregistreerd maar niet zijnde ingezetenen. Waar hebben we het in dit geval over? Dus zolang dit heel vaag is en dus mensen altijd zomaar op straat kunnen komen, juist door dit soort zaken, is mijn vraag: hoe wordt die registratie gedaan, welk BSN hebben die mensen, en als die mensen dus een verkeerd BSN hebben, of geen werk meer hebben, hoe gaat de gemeente zien..., en dit college, welke ideeën hebben ze erover dat ze terug kunnen gaan voordat we hier die overlast hebben? Ik denk dat het goed is dat we op deze manier opkomen voor de Zoetermeerder. Preventief, zoals we horen te doen, wat de Zoetermeerder van deze raad mag verwachten. Dank u.

Amendement 2510-Q ingediend door FVD
Alleen het beste aanbevolen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

gelezen het raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer met zaaknummer 2025-100583;

besluit:
beslispunten 1, 2a, 2d, 3, 4a, 4b en 5 te schrappen;

en

verwijzing naar het geschrapte beslispunt 4b uit de tekst van het gehandhaafde beslispunt 4d te schrappen."

Amendement 2510-R ingediend door FVD
Succes in werk en terugkeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer met zaaknummer 2025-100583;

besluit:
een beslispunt toe te voegen met de tekst: "Verzoekt het college om een visie te ontwikkelen op gemeentelijk terugkeerbeleid voor arbeidsmigranten en om uiterlijk 31-03-2026 aan de raad te rapporteren over de wijze waarop het college dit wil realiseren.""

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even of u uw eerste termijn heeft afgerond. Daarmee heeft u ook twee amendementen ingediend, ook al aangekondigd, dus die zijn onderdeel van de beraadslagingen. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ en ik zie mevrouw Haak staan, dus ik geef haar het woord.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ga het toch weer even terugbrengen naar het onderzoek zelf en we willen de Rekenkamer ook nogmaals bedanken voor het onderzoek naar arbeidsmigranten in Zoetermeer. Als PDvZ waarderen wij de aanbevelingen uit het onderzoek. We zien dat de Rekenkamer terecht benadrukt dat aandacht voor integratie, huisvesting en toegang tot voorzieningen belangrijk is voor alle inwoners, inclusief de arbeidsmigranten. Daarnaast is uit het onderzoek duidelijk geworden dat de arbeidsmigranten in Zoetermeer juist goed integreren. Hier is gelukkig geen overlast. Ze bouwen een gezinsleven op, dragen bij aan onze samenleving en spelen geen bovengemiddelde rol in problematiek rondom overlast of dakloosheid. Integendeel, ze zijn inmiddels een waardevol onderdeel van onze gemeenschap. Daarom vinden wij dat het op dit moment niet nodig is om specifiek beleid te ontwikkelen voor arbeidsmigranten. De huidige voorzieningen en het bestaande sociale beleid blijken voldoende. We zullen het amendement van de ChristenUnie-SGP dat denk ik zo meteen ingediend gaat worden dan ook steunen. Mochten er in de toekomst signalen ontstaan dat er nieuwe knelpunten of uitdagingen spelen, dan staan wij als PDvZ uiteraard ook voor het hervormen van beleid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van D66. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, arbeidsmigratie is een actueel politiek thema in ons land. Dat blijkt ook wel uit dit debat. Arbeidsmigratie is van alle tijden in ons land en heeft ons geen windeieren gelegd. Mede dankzij arbeidsmigratie zijn wij een welvarend land geworden en arbeidsmigratie hebben we nodig om een welvarend land te blijven. Arbeidsmigratie moeten we echter wel goed regelen. We moeten voorkomen dat arbeidsmigranten onder de radar functioneren, in slechte huisvestingssituaties terechtkomen en/of onfatsoenlijk worden behandeld. Dat mogen we in onze stad echt niet accepteren. Als je hier komt werken, moet je volop kunnen meedoen in onze samenleving en dat geldt ook voor je gezinsleden. De Rekenkamer heeft de Zoetermeerse context goed in kaart gebracht, waarvoor dank, en doet op grond hiervan een aantal aanbevelingen die vervolgens als beslispunten in dit raadsvoorstel zijn beland. Uit de bestuurlijke reactie blijkt dat het college opteert voor de wat meer terughoudende rol. Mijn fractie wil graag weten wat die dan precies gaat inhouden. Ook willen we graag weten of het college van mening is dat het huidige integratiebeleid voldoende is voor deze doelgroep of dat er misschien meer nodig is. Dan heb ik straks nog een paar vragen voor collega Brouwer over het amendement dat zij voornemens is in te dienen. Daar wil ik het bij laten in mijn eerste termijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ekkelenkamp, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u, voorzitter. Ik heb echt geen idee over welk amendement iedereen het heeft. Dat is een grapje. Het is natuurlijk een beetje onhandig dat we tegenwoordig sprekerslijsten hebben waardoor ik dan als laatste aan de beurt ben en dan kan uitleggen wat voor amendement het is, maar vooruit. Ik was ook niet van plan om het debat in de commissie over te gaan doen over dit leerzame onderzoek. Ik heb er echt dingen van geleerd die ik meeneem voor de toekomst, maar de aanbevelingen die bij het raadsvoorstel zitten, zijn wat ons betreft onnodig en daarom heb ik na de commissievergadering een amendement opgesteld dat bedoeld is als een compromis, liefst ook als een compromis tussen de coalitie- en de oppositielijn die zich aftekende in de commissie. Het behelst het volgende. Bijna alle besluitpunten willen we graag schrappen, behalve die over de informatiepositie van de raad, zoals u ons kent. In plaats daarvan stellen wij de volgende tekst voor: "Naar aanleiding van de aanbevelingen 1, 3, 4 en 5 van de Rekenkamer geen nieuw beleid op te stellen en geen voortrekkersrol te ambiëren, maar wel in het reguliere beleid zichtbaarder te maken waar arbeidsmigranten gebruik van maken of kunnen maken en waar maatwerk voor de doelgroep wordt toegepast. Zo is het voor de raad mogelijk om bij te sturen als dat nodig is." Ik begreep dat daar vragen over waren, maar dat was wat ik erover wilde zeggen.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp had al aangekondigd er een vraag over te hebben, dus ik ga even anticiperen op uw vraag. De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Als uw amendement wordt aangenomen, hoe denkt u dan dat we dan toch wel zicht blijven houden op deze problematiek? Zou het dan niet helemaal uit ons beeld verdwijnen?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Als u het niet erg vindt, lees ik nog een keer een zin voor die ik net voorlas: maar wel in het reguliere beleid zichtbaar(der) te maken waar arbeidsmigranten gebruik van maken of kunnen maken en waar maatwerk wordt toegepast. Dan is het daarmee toch zichtbaar?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dat staat er dan wel zo, maar ik ben wel bang dat als we dit beleid een beetje naar de achtergrond duwen..., eigenlijk komt het erop neer dat u zegt: het is eigenlijk niet zo een probleem in Zoetermeer, dus kortom, als we er af en toe een keer over rapporteren, is het goed genoeg, maar zetten we daarmee dan dit niet een beetje terzijde, deze hele problematiek met als gevolg dat als het dan uit zicht raakt, dat het dan toch de verkeerde kant opgaat? Dus dat is een beetje mijn angst bij dit geheel.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het geldt voor al die aanbevelingen natuurlijk net zo goed dat het maar woorden zijn en dat je zou kunnen zeggen: daarmee zet je het maar in woorden en dan kan het net zo goed uit het beeld verdwijnen. Dat geldt voor de opdracht die wij met dit amendement geven natuurlijk ook. Daarbij is de essentie van het hele verhaal natuurlijk dat we een heleboel dingen al doen, dat we ook vinden dat we daarmee genoeg doen, alleen dat het zichtbaarder moet worden wat we dan aan het doen zijn, dus ik ben het niet met uw suggestie eens.

De **voorzitter**: Ik zag nog een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Even een vraag over ditzelfde amendement. Wilt u nu dat het zichtbaarder wordt voor de arbeidsmigrant waar ze allemaal recht op hebben en waar ze aanspraak op kunnen doen en bij wie ze moeten zijn? Dus dat dat zichtbaarder wordt. Of wilt u juist dat het zichtbaarder wordt voor ons als raad en voor de Zoetermeerder op wat voor manieren een arbeidsmigrant gebruik kan maken van onze voorzieningen?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): De intentie is dat de raad in het beleid beter kan zien wat we doen voor arbeidsmigranten, maar daarmee is dat openbare beleid natuurlijk voor iedereen zichtbaar, wat we hebben voor arbeidsmigranten en wat niet.

De **voorzitter**: Ik kijk rond of er nog vragen zijn. Nog heel kort, de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Uiteraard heel kort. Het gaat mij nog steeds even om die zichtbaarheid. Is bijvoorbeeld uw bedoeling dan dat we toch jaarlijks één keer hier in de raad laten passeren hoe de stand van zaken is op dit beleidsterrein?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik ben niet zo van het op de stoel van de wethouder gaan zitten, dus ik laat het fijn aan de wethouder over wanneer en in welk document en hoe vaak hij dat gaat rapporteren, maar hij gaat het zichtbaar maken.

De **voorzitter**: Akkoord. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Wij dienen dit amendement om te beginnen al in samen met de VVD, LHN, Zó! Zoetermeer en de PVV.

Amendement 2510-S ingediend door ChristenUnie-SGP, VVD, LHN, Zó! Zoetermeer, PVV
Geen nieuw beleid, wel zichtbaarheid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit in raadsvoorstel 2025-100583 Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer het raadsbesluit als volgt aan te passen:
- besluit 2a t/m 2c over de informatiepositie van de raad te behouden en om te nummeren naar 1a t/m 1c;
- alle overige besluiten, dus ook 2d, te laten vervallen en te vervangen door de volgende tekst:

"2. Naar aanleiding van de aanbevelingen 1, 3, 4 en 5 van de rekenkamer geen nieuw beleid op te stellen en geen voortrekkersrol te ambiëren, maar wel in het reguliere beleid zichtbaar(der) te maken waar arbeidsmigranten gebruik van (kunnen) maken en waar maatwerk voor de doelgroep wordt toegepast. Zo is het voor de raad mogelijk om bij te sturen als dat nodig is.""

De **voorzitter**: Dank u wel. Verder geen vragen of opmerkingen? Dan dank ik u voor uw eerste termijn. Dan hebben wij de fractie van de SP, de heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. Ook wij danken, zoals meerdere sprekers al vanavond goed hebben aangegeven, de Rekenkamer voor het opgeleverde rapport. Arbeidsmigranten werken hard, vaak in onzekere omstandigheden. Ze dragen bij aan onze economie en verdienen daarom ook een fatsoenlijke behandeling. Het rapport van de Rekenkamer laat zien dat in Zoetermeer veel arbeidsmigranten hier al langere tijd wonen, vaak met hun gezin. Dat vraagt om beleid dat verder kijkt dan alleen tijdelijke ondersteuning. Wij steunen daarom de aanbevelingen van de Rekenkamer gericht op integratie, goede huisvesting en toegang tot voorzieningen, jaarlijkse monitoring en structureel contact met betrokken partijen en een actieve gemeentelijke rol in registratie en handhaving van misstanden. De SP wil daarbij ook nadrukkelijk de stem van de arbeidsmigranten zelf horen. Alleen samen met hen kunnen we beleid maken dat echt werkt.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, voordat u verdergaat, een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Dan toch nog even de vraag terug aan de heer Velzen. Welke arbeidsmigranten steunt u dan? Steunt u dan de arbeidsmigrant met een reguliere BSN of wilt u dat Zoetermeer ook gaat opdraaien voor alle arbeidsmigranten met een BSN RNI, dus voor welke arbeidsmigranten wilt u nu opkomen? Er zijn dus mensen die zijn ingeschreven met een BSN RNI in Utrecht en die zijn gewoon werkzaam en wonen in Zoetermeer. Dus welke arbeidsmigranten bedoelt u nu? En weet u dan ook hoeveel het er zijn?

De **voorzitter**: Het was overigens de heer Velner. We komen zo bij de wethouder volgens mij, maar dat geeft niet. De heer Velner, een reactie, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Wat ik al zei, arbeidsmigranten werken keihard en of ze dan een RNI-nummer hebben of een BSN-nummer, dat maakt wat ons betreft niets uit.

De **voorzitter:** Mijnheer van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dat is een mooie opmerking, dat maakt wat ons betreft niet uit. Heeft u enig idee hoeveel arbeidsmigranten er werken met een BSN RNI-nummer in Nederland, die dus een beroep kunnen doen, als aanzuigende werking, als we hier zo over denken, op de Zoetermeerse voorzieningen. Heeft u enig idee?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Nee, dat antwoord moet ik u schuldig blijven.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, nog een interruptie hierop?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, het is duidelijk dat mensen die niet goed geregistreerd zijn in Zoetermeer ook geen gebruikmaken van voorzieningen, want ze zijn niet geregistreerd en komen daarmee dus niet in aanmerking voor dingen als zorg, onderwijs en dergelijke. Dus daar gaat het hele onderzoek niet over.

De **voorzitter**: Akkoord, maar ik stel voor, dat wat mij betreft de heer Velner zijn betoog afmaakt.

De heer **Velner** (SP): Wat ik al zei, dus alleen samen met hen kunnen we beleid maken dat echt werkt. Voorzitter, laten we de aanbevelingen van de Rekenkamer niet alleen overnemen op papier, maar ook zorgen dat ze in de praktijk echt het verschil gaan maken. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel, mijnheer Velner, voor uw eerste termijn en daarmee ook het einde van de eerste termijn van de gemeenteraad. Mijn voorstel is, en ik kijk even naar de wethouder, die heeft even nodig denk ik voor een reactie. Hoe lang heeft de wethouder nodig denkt hij? Is tien minuten goed? Dan gaan wij schorsen tot 21:45 uur. De vergadering is geschorst tot 21.45 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ga over naar de eerste termijn van het college, wethouder Velzen. Die is nog niet binnen. Daar komt hij aan. Wethouder Velzen. Dan kan hij direct doorlopen naar de katheder. Zo streng zijn we ook niet, want ik ben nog aan het woord. De enige die geen spreektijd heeft, is de raadsvoorzitter. Dat is jammer voor jullie. Maak je geen zorgen. Sorry, ik dacht dat je daar al zat. Je hebt het woord ook meteen. Ik dacht dat je er al zat. Wethouder Velzen heeft het woord. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank, voorzitter. Ik heb een aantal vragen en ik zal reageren op de amendementen. Ik doe het in volgorde van de sprekers, dus het gaat een beetje door elkaar heen. Dat houdt het ook spannend. Even kijken. Ik heb een appreciatie op het amendement van de PvdA. De werkomstandigheden, dat is wat mij betreft oordeel raad. Daar gaat u zelf over. Dat kan worden aangepast. Dat is aan u om daarover te besluiten. Dan heb ik een vraag van GroenLinks over wat het beleid is bij dakloosheid als dat gebeurt. Daar kan ik het volgende over zeggen. We hebben voor gevallen noodwoningen die ingezet kunnen worden. Als het om gezinnen gaat, zou er eventueel een hotel ingezet kunnen worden. In principe verwijzen we naar het daklozenpunt in Zoetermeer. Daarna naar het daklozenloket in Den Haag. We zijn natuurlijk afhankelijk dat we geen centrumgemeente zijn en Den Haag de daklozenopvang aldaar regelt. Als mensen echt dakloos dreigen te raken, moeten ze naar Den Haag toe. Dan heb ik het amendement van de PVV voor me liggen. Daar staat in het tweede punt het beleid zo in te richten dat er geen aparte regelingen voor arbeidsmigranten worden ontwikkeld. Dat staat haaks op de ontwikkeling van het WIN-punt waar we al mee bezig zijn in de regionale arbeidsmarkt. Die moet ik ontraden. Dan heb ik het eerste amendement van FVD Alleen het beste aanbevolen, waarbij 4 C en D overblijven. Dat doen we al, dus vandaar zou ik zeggen, ontraden of

oordeel raad. Dat is dan even aan u. Overbodig, zou ik zeggen.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, voordat u verder gaat, een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, eventjes een punt van orde, want hij zegt ontraden omdat ze die twee punten wel al doen. Dan is juist het amendement van toepassing om die andere dus niet te gaan doen. Dat blijft nog steeds iets wat wel ter overweging mag komen, toch?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel. Ja, ik wil daar eigenlijk niet te veel woorden aan vuil maken, want ik ga dadelijk naar het amendement van de ChristenUnie-SGP en als ik het even moet proeven, dan zit daar volgens mij al behoorlijk wat meerderheid op en dan gaat dit punt sowieso eruit. Dan kunnen we daar nu heel veel discussie over voeren, maar laat ik dan zeggen, oordeel raad, dan lijkt dat me het makkelijkste. Dan uw tweede amendement Succes in werk en terugkeer. Ja, ik ga me niet heel erg mengen in die discussie, want daarvan denk ik echt, dat is echt niet aan ons als gemeente, dat is landelijk beleid. Die zou ik ook willen ontraden.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, voordat u verder gaat, een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, ik sta hier toch weer een beetje van te kijken, want zodra iemand dakloos wordt, is het een probleem van Den Haag. Zodra we een terugkeerregeling willen regelen voor iemand die dus werkloos is, dakloos is, dan is dat weer landelijk. Wat is nou de visie en wat is nou de wens van dit college om dat aan te pakken? Daar roept dit amendement toe op. Dat is de enige vraag. Dan kunt u het wel weer ontraden, maar het lijkt me wel goed als een college van een gemeente hier een visie op heeft anno 2025.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: U kunt het linksom of rechtsom gaan proberen, maar ik heb een hele duidelijke reden waarom het landelijk beleid is, namelijk ik zie voor ons geen mogelijkheden en middelen om daar wat in te betekenen. Gemeentegrenzen zijn niet afgesloten voor arbeidsmigranten, die kunnen zich vrij door de regio bewegen. Ik zie de mogelijkheid vanuit de gemeente niet en dan heeft het ook geen zin om er visie op te ontwikkelen als ik er toch niks mee kan. Daardoor is dit mijn oordeel, namelijk ontraden. Daar zult u het helaas mee moeten doen. Dan had u nog een vraag…

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, ik zag mevrouw Kraneveldt nog. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik zie dat het amendement van de PVV nog niet in het systeem staat. Kan dat kloppen?

De **voorzitter**: Dat zou goed kunnen kloppen, maar dan is het ook de vraag of het is ingediend, want ik heb het ook niet gezien. Is er een amendement van de PVV ingediend? Ja, het staat niet in het systeem. Dan moeten we even kijken of die straks in het systeem staat. Vindt u het goed als ik daar straks op terugkom? Laten we even wethouder Velzen zijn betoog laten afmaken, dan gaan we straks even kijken hoe het met het amendement van de PVV zit. Wethouder Velzen, gaat u verder.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank, voorzitter. Er wordt hier al gezegd een helderziende wethouder. De wethouder die had stiekem al wat informatie van tevoren gekregen. Even kijken, dan had u nog een vraag gesteld, voorzitter, over wie we ondersteunen. Dat zijn mensen die ingezetenen zijn en die als ingezetenen ook zijn ingeschreven. Dat zijn de mensen die we ondersteunen. Dan moet ik even goed kijken. Dan heb ik nog twee vragen van D66. Is het integratiebeleid voldoende voor deze doelgroep? Als ik hem zo goed heb gehoord en opgevat, dan is dat ook iets wat landelijk beleid is. Daar gaat deze discussie ook, wat mij betreft, niet over. Hoe ziet de terughoudende rol van het college eruit? Wat mij betreft, kunt u…, wat u kunt, dat is aan u, maar wat mij betreft lees ik in onze collegereactie geen terughoudende rol. Wat wij alleen zeggen, is dat wij het niet nodig vinden om een apart beleid te ontwikkelen. We doen dat op de plekken in het beleid waar we zien dat arbeidsmigranten terugkomen.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u, voorzitter. Volgens mij is dat nou juist die terughoudende rol. Eigenlijk zegt u ook al in uw eerste deel van uw betoog toen u het had over het amendement van ChristenUnie-SGP: eigenlijk vinden we wat we doen al goed genoeg, dus nieuw beleid is niet nodig. Soms valt het onder integratiebeleid. Vandaar mijn vraag, wat is dan integratie? Kortom, het is eigenlijk denk ik zo, wat u betreft, doen we eigenlijk genoeg. Mag ik het zo samenvatten?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dat mag u zo samenvatten, waarbij opgemerkt dat we met het WIN-punt bezig zijn. Dat is iets nieuws, dus daar voegen we wat toe. Genoeg zie ik anders dan terughoudend. Vandaar dat we daar dan even..., maar goed, dat kan dan ook een termendiscussie worden. Dan het amendement van de ChristenUnie-SGP. Daarvan heb ik staan oordeel raad en die is ook het meest in lijn met de collegereactie. Dan, voorzitter, heb ik volgens mij alle vragen en amendementen gehad.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Als ik nou kijk naar het amendement van de ChristenUnie en anderen, de ChristenUnie-SGP, moet ik zeggen, excuus, dan betekent dat dat een aantal dingen wegvallen, besluitpunten wegvallen, maar dat betekent dan ook geen aansluiting bij de domeinen onderwijs, zorg en participatie. Ook valt dan weg, als ik het goed begrijp, een wat intensievere aanpak met betrekking tot de registratie, die echt wel nodig is en bijvoorbeeld handhaving op woonfraude. Dan vallen al die dingen weg en dan hebben we daar dus ook geen zicht op, want daar rept het amendement van mevrouw Brouwer niet over. Is dat dan niet eigenlijk gewoon echt een hele grote verschraling van wat de Rekenkamer voorstelt? Dat u geen voortrekkersrol wil, dat snap ik, en heel veel extra beleid, maar we hebben dat zicht dan op een gegeven moment niet meer op die domeinen en wat daar gebeurt.

De **voorzitter**: Ik zag ook mevrouw Brouwer. Ik ga als het goed is weer even naar wethouder Velzen, of wilt u daarop reageren? Dan ga ik naar mevrouw Brouwer, als wethouder Velzen dat ook goed vindt. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik vind het wel super logisch dat wij als fractie reageren op ons amendement, want de wethouder is maar een wethouder.

De **voorzitter**: Volgens mij, mevrouw Brouwer, was het een vraag aan het college en een appreciatie van het college. Gaat u allereerst het woord voeren.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het gaat over ons amendement, of daarmee dingen wegvallen. Het idee is natuurlijk juist dat dit allerlei dingen zijn die we al doen, dus die we niet meer apart hoeven te regelen. Dat is onder andere dat WIN-punt en die aanpak van registratie en dergelijke. Dat hoeft niet toegevoegd te worden door aanbevelingen van de Rekenkamer. Waarmee het dus ook niet een verschraling wordt ten opzichte van de huidige toestand. Hetzelfde geldt voor de aansluiting bij de domeinen. Die aansluiting bij de domeinen is er al, maar in ons amendement vragen we dus om dat zichtbaarder te maken. We hoeven geen aansluiting te zoeken, alleen die aansluiting bij de domeinen voor het beleid voor arbeidsmigranten moet zichtbaarder worden.

De **voorzitter**: Is dat voldoende? Ik kijk naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik vroeg het aan de wethouder, dus ik zou willen vragen of die daar ook nog op kan reflecteren.

De **voorzitter**: Die had ik ook al, maar mevrouw Brouwer heeft het amendement nu toegelicht. Nu gaat wethouder Velzen vanuit het college toelichting geven. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel. Het zal u niet verbazen. Ik zei net al over het amendement, die sluit het meeste aan op de collegereactie die wij hebben opgesteld. Zoals mevrouw Brouwer zegt, we hebben in de collegereactie kunnen aangeven, een hele hoop zaken doen we al. Het amendement van het ChristenUnie-SGP maakt dat zichtbaarder. Ik zie ook niet dat het tot verschraling leidt. Nee, wat dat

betreft ben ik het niet met u eens.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik kijk, want u had volgens mij alle vragen ook beantwoord, dus dan sluit ik de eerste termijn van het college en dank ik wethouder Velzen voor de beantwoording. Dan gaan we over naar de tweede termijn van de gemeenteraad als u dat ook goed vindt. Dan begin ik met de fractie van het CDA of die behoefte heeft aan een tweede termijn. Geen behoefte. Zó! Zoetermeer? Tweede, nee, die hadden we sowieso bij de eerste niet. De PvdA? Gaat uw gang, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de PvdA vond het advies van de Rekenkamer prima. Er zaten een aantal waardevolle noties in, maar wij vinden het heel erg jammer als die eruit zouden gaan. We kunnen echt wel wat intensivering van het beleid gebruiken. Dat vinden we jammer. Voor de rest moeten we even kijken hoe het gaat lopen zo meteen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Fractie... Excuus, mevrouw Brouwer. Gaat uw gang. Interruptie.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik hoor mevrouw Kraneveldt zeggen dat we echt wel wat intensivering kunnen gebruiken, maar dat is toch iets anders dan een voortrekkersrol gaan spelen? Ik denk dan, laat een gemeente als Westland lekker een voortrekkersrol gaan spelen, want dat is echt een onderwerp voor hen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik zou heel graag zien dat de gemeente Westland op heel veel vlakken een keer een voortrekkersrol zou spelen. Dan hadden we regelmatig niet zo geklaagd over deze gemeente. Goed, weet u, als u het woordje voortrekkersrol eruit had willen amenderen, dan had ik daar misschien nog best in mee willen gaan. Dat is misschien ook heel sterk uitgedrukt. Aan de andere kant denk ik, ja, een beetje op de oude voet doorgaan, vind ik ook zonde. Voor mij mag er best op een aantal domeinen wel een tandje bij. Ik vond dat de Rekenkamer en de onderzoekers dat goed verwoord hebben. Ik zou het gewoon jammer vinden als hun advies voor een groot deel eigenlijk niet wordt overgenomen. Ik zie dat toch wel een beetje als een verschraling van wat de Rekenkamer adviseert.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Eigenlijk geldt hier hetzelfde voor. Mevrouw Kranenveld zegt een tandje erbij, maar dat is toch iets anders dan wat de Rekenkamer in al haar adviezen zegt. Dat is nieuw beleid optuigen. Dat is echt iets anders dan een tandje erbij bij wat je al aan het doen bent. Ik zou zeggen, als de adviezen van de Rekenkamer waren geweest zoals mevrouw Kraneveldt het nou omschrijft, zouden wij misschien wel niet tegen zijn geweest.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor..., want dit wordt een discussie waar we straks over gaan stemmen rond het amendement en dan weten we het zeker. Ik ga door naar de fractie van GroenLinks. Geen behoefte aan de tweede termijn. De fractie Mertens, tweede termijn, geen behoefte. De VVD.

De heer **Duiven** (VVD): Hoewel alle fractiegenoten nu aanwezig zijn, toch geen behoefte aan een tweede termijn.

De **voorzitter**: Deze tekst kenden ze nog niet. De LHN, geen behoefte aan een tweede termijn. Zoetermeer Vooruit, geen behoefte aan een tweede termijn. Nee. De PVV, behoefte aan een tweede termijn, waarbij ik overigens wil aantekenen, dat heb ik net niet gedaan, want dat was nog even een vraag van mevrouw Kraneveldt, dat er geen amendement van de PVV is ingediend, zeg ik er meteen bij. Dat kunt u alsnog doen, als u dat nu zou willen.

De heer **De Vogel** (PVV): Ik heb hem niet, dus ik kan niks indienen, maar ik heb al begrepen dat veel mensen hem wel hebben, dus...

De **voorzitter**: De conclusie is... Ja, u heeft hem, maar gaat u hem ook indienen dan?

De heer **De Vogel** (PVV): Natuurlijk.

Amendement 2510-Z ingediend door PVV

Geen nieuw beleid voor arbeidsmigranten, wel focus op registratie en toezicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer;

besluit het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

constaterende dat:
- de Rekenkamer aanbeveelt om een apart beleid te ontwikkelen voor integratie, huisvesting en voorzieningen van arbeidsmigranten;
- het college voorstelt deze aanbeveling over te nemen en vóór het zomerreces van 2026 met een beleidsvoorstel te komen;

overwegende dat:
- Zoetermeer al kampt met een grote druk op woningmarkt, zorg en voorzieningen;
- de gemeente geen wettelijke taak heeft voor integratie van EU-arbeidsmigranten;
- registratie, toezicht en handhaving de meest effectieve middelen zijn om misstanden zoals woonfraude en illegale huisvesting aan te pakken;
- extra integratie- en voorzieningenbeleid het risico met zich meebrengt dat meer arbeidsmigranten zich hier vestigen, waardoor de druk op lokale voorzieningen verder toeneemt;

besluit het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:
1. artikel 1c (onderdeel van besluitpunt 1)
- schrap de tekst:
  "met daarin aandacht voor ondersteuning van arbeidsmigranten op het gebied van integratie, huisvesting en toegang tot voorzieningen.";
- vervang door:
  "met daarin uitsluitend aandacht voor registratie en handhaving, zodat misstanden zoals woonfraude en illegale huisvesting effectief worden aangepakt.";

2. artikel 5b-5c (onderdeel van besluitpunt 5)
- schrap de tekst:
  "de mogelijkheden om te investeren in zaken als meertalige communicatie en toegankelijke informatie over rechten, plichten en voorzieningen te onderzoeken en dit onderdeel te laten uitmaken van de beleidsontwikkeling."
- voeg toe:
  "het beleid zo in te richten dat geen aparte regelingen of vertaaltrajecten voor arbeidsmigranten worden ontwikkeld en communicatie plaatsvindt binnen de bestaande gemeentelijke kaders.""

De **voorzitter**: Ja, hij heeft hem nu wel. Dan dient de PVV nu het amendement in, als het goed is, vanuit de tweede termijn. Die zal onderdeel zijn straks van de beraadslagingen. Dan ga ik naar FVD, een tweede termijn. Mag ik nog even de aandacht van u alstublieft? Dank u wel. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter. Even heel kort over de vraag hoe wij het zouden zien als er een terugkeerbeleid zou zijn. Ik hoorde net in de eerste termijn de wethouder zeggen dat er noodwoningen beschikbaar zijn voor arbeidsmigranten die dakloos/werkloos zijn, dat ze naar Den Haag worden geholpen, dat ze daar allemaal een beroep doen op de sociale voorzieningen. Dan denk ik, een terugkeerbeleid, anno 2025, een treinkaartje voor iemand die graag naar huis wil, naar zijn gezin. Vergeet niet, 95% van de arbeidsmigranten zijn gewoon mannen die hier alleen zijn en die niets liever willen, alleen het geld niet hebben om naar huis te gaan. Dat zijn de ideeën die een gemeente zou kunnen opperen. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van de PDvZ. Geen behoefte aan de tweede termijn. D66, de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u, voorzitter. Zoals het er nu volgens de beraadslaging uitziet, zal er waarschijnlijk niets van komen dat dit beleid, zoals het in het raadsvoorstel staat, wordt ingevoerd. Dan zou het wat ons betreft zeker een gemiste kans zijn. Daar krijgen we later vast wel zeker spijt van. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de fractie van de ChristenUnie-SGP. Mevrouw Brouwer, geen behoefte aan tweede termijn. SP, behoefte aan tweede termijn, niet. Dan kijk ik of er nog behoefte is aan de kant van het college om nog een reactie te geven. Dat is niet het geval. Dan sluit ik de beraadslagingen en zullen straks de amendementen en het raadsvoorstel onderdeel zijn van de stemmingen.

d. Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar een aantal raadsvoorstellen die op de hamerstukken stonden, maar inmiddels als bespreekstuk zijn geagendeerd. Ik begin met het raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185. Ik ga gewoon degene die daar een amendement over wil indienen het woord geven en dan kijk ik of er nog anderen zijn die het woord erover wensen te voeren. De heer Van den Boomgaard wil daar een amendement voor indienen. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Twee amendementen zelfs. Ik zal het kort houden, want ik heb hierna ook nog een stuk te zeggen. Het gaat meer over het richting geven over wat voor soort bouwen we doen. We hebben ooit afgesproken de galerijflats die we in Palenstein hadden niet meer te willen. Dat zouden we ook met dit amendement in het raadsvoorstel kunnen verwerken. Daarnaast dat we de woningen levensbestendig maken, dat jonge gezinnen zich er kunnen huisvesten, alsook oudere mensen door die twee kamers als minimum te hanteren. Dank u.

Amendement 2510-T ingediend door FVD
Geen galerijflats

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185;

besluit:
beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

"Het planuitwerkingskader (PUK) als toetsingskader voor het project Eerste Stationsstraat 185 vast te stellen, met dien verstande dat onder "Ruimtelijke en architectonische inpassing" (pagina 14 en 15) de volgende tekst wordt toegevoegd:

"Er wordt bewust niet gekozen voor appartementen met een galerij- of leefgalerijontsluiting, omdat dit ten koste gaat van de woonkwaliteit. Galerijen beïnvloeden de privacy, het uitzicht en het gevoel van veiligheid negatief. Ze liggen vaak direct langs woon- of slaapruimtes, waardoor bewoners minder snel ramen openen of gordijnen openhouden. Dit leidt tot een gesloten gevelbeeld en een minder prettige woonomgeving met eveneens een lager sociaal veiligheidsgevoel. Een centrale ontsluiting vanuit het trappenhuis biedt daarentegen meer rust, privacy en comfort, en geniet daarom de voorkeur.""

Amendement 2510-U ingediend door FVD
Minimaal twee slaapkamers

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185;

besluit:
beslispunt 1a als volgt te wijzigen:

"Ruimte voor 150-200 appartementen met minimaal twee slaapkamers";

beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

Het planuitwerkingskader (PUK) als toetsingskader voor het project Eerste Stationsstraat 185 vast te stellen, met dien verstande dat onder "3.1.2 Woningbouwprogramma" (pagina 8) de volgende tekst wordt toegevoegd:
"Voor alle woningen zal uitgegaan worden van een ondergrens van minimaal twee slaapkamers, omdat dit woningen oplevert die flexibel, toekomstbestendig en geschikt zijn voor verschillende levensfasen. Tegelijkertijd wordt hiermee ruimtelijke segregatie voorkomen.""

De **voorzitter**: Dat is heel snel. Dan zijn er dus twee amendementen op dit raadsvoorstel ingediend. Ik kijk rond of er iemand anders nog over dit raadsvoorstel het woord wenst te voeren. Ik zeg u er overigens bij dat die amendementen al in iBabs staan, dus wat dat betreft kunt u daar ook kennis van nemen. Ik ga even kijken, als er verder geen behoefte meer van de raad is om er het woord over te voeren, of er vanuit het college nog een behoefte is aan een reactie op deze amendementen. Wethouder Weerwag. Ja, u heeft wel behoefte aan een reactie? Want dan kunt u die al geven of nog niet? U kunt het al geven. Dan geef ik het woord aan het college, wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Het Planuitwerkingskader is een kaderstellend document zoals u allemaal heeft kunnen volgen in de voorgaande commissie en voor wat betreft de slaapkamers waar de FVD een amendement voor heeft ingediend, deze amendementen hebben wel degelijk gevolgen voor de woningen en ook het toekomstige leefklimaat. De ontwikkelaar heeft inmiddels ruim 900 geïnteresseerden geregistreerd. Uit een enquête en een marktonderzoek blijkt dat er ook behoefte is aan een mix van één- en tweeslaapkamerwoningen. Het plan voorziet nu juist in die combinatie. Het verplicht opnemen van uitsluitend tweeslaapkamerwoningen zou eigenlijk die marktconformiteit en die haalbaarheid van het project onder druk zetten. Dat lijkt ons geen goed idee. Voor wat betreft de galerijen, voorzitter. Bij het loslaten van de mogelijkheid tot galerijen laat je ook de ontwerpmogelijkheid los om het juist in te zetten als een geluidsbuffer. Je ziet ook vaak die galerijen waarbij ook nog eens een glasvoorziening tussen die buitenruimte, de galerij en de woning zit. Juist dat dubbele glas kan een geluidsbuffer zijn. Zeker op een locatie door de ligging van het project nabij de A12 en Nutricia is er ook gewoon sprake van een hogere geluidsbelasting waar dus die galerijen een positieve bijdrage aan kunnen leveren om dat juist te bufferen. Het uitsluiten van die galerijen zou dan ook betekenen dat er meer eenzijdige woningen ontstaan die rechtstreeks op de geluidbronnen zijn georiënteerd. Daarnaast vraagt een ontwerp zonder galerijen om meer portieken, liften en trappenhuizen wat weer leidt tot hogere bouwkosten en een minder gunstige businesscase voor de ontwikkelaar. Voorzitter, dat was het.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Allereerst even over de 900 geïnteresseerden. Er is een spreekwoord: als je honger hebt, zijn rauwe bonen zoet. Als we een woningtekort hebben, dan zijn de mensen al blij als ze überhaupt één kamer hebben waar ze en koken en slapen bij wijze van spreken. Dat is de situatie waar Zoetermeer mee te maken heeft en Zoetermeerse woningzoekenden. Als we gaan kijken, zijn woningen levensloopbestendig, voor de levensduur, zeg maar, dat ze ook voor de toekomst door anderen gebruikt kunnen worden? Dan zouden ze ruimere woningen nodig hebben. Daar gaat het meer om, dat we dus niet alleen voor nu bouwen, maar dat we ook voor straks dezelfde woningen nog steeds kunnen blijven hanteren. Ja, als er dan één slaapkamer is, bij wijze van spreken, maak hem dan deelbaar. Kan dat dan toegezegd worden?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Volgens mij ben ik duidelijk geweest en ik denk niet... Ik snap best wat u zegt over het voorbeeld van dat de rauwe bonen zoet kunnen zijn, maar ik denk als hier 900 mensen interesse tonen, wat we ook bij andere projecten zien, dan moeten we gewoon volgens mij vooral doorbouwen en is er ook absoluut behoefte vanuit een nieuwe generatie, we zien gewoon minderpersoonshuishoudens ontstaan. Dit vervult die behoefte, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nog heel kort, de heer Van den Boomgaard, heel kort als het kan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, maar toch even heel belangrijk. We zien dat we dus met kleine huizen uit kunnen komen. We zijn een vergrijzend land, we zijn een vergrijzende stad aan het worden langzamerhand. We willen hier toch juist de ruimte bieden waarin gezinnen weer kunnen floreren. Daar moeten we de kans voor bieden en daar is juist een goede woning voor nodig. Als we dat niet voor ogen hebben, wat doen we dan? Alleen kippenhokken bouwen.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Als u het leuk vindt om een kippenhok te bouwen, kan ik u daar niet van weerhouden. Dat doen we niet met de woningen. Wat u mijn voorganger, wethouder Iedema, ook al

heeft horen zeggen, volgens mij is dat de discussie die we straks gaan voeren bij het volkshuisvestingsprogramma. We zetten in op de doorstroming. Voor die doorstroming hebben we ook deze woningen nodig, die hier ontwikkeld gaan worden. Ze liggen in een mooi park en ik ben absoluut overtuigd dat we senioren kunnen verleiden om die verhuisbeweging te maken vanuit een grondgebonden woning en daar kunnen straks uw jonge gezinnen in huisvesten.

De **voorzitter**: Ja, ik wil dit eigenlijk afronden, mijnheer Van den Boomgaard, want u heeft volgens mij twee keer het woord gehad en volgens mij is voldoende uitgewisseld. U heeft uw amendementen kunnen indienen en er is een toelichting op geweest en de wethouder heeft erop gereageerd. Ik stel voor de beraadslaging hierover te sluiten en dit zal straks ook in stemming worden gebracht aan het eind van deze raadsvergadering.

e. Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad

De **voorzitter**: We gaan over naar agendapunt 7e, het raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad. Daarvoor wil de heer Van Gils, die nog in gesprek is, geloof ik, een amendement over dit onderwerp indienen als ik het goed heb begrepen. Dat heeft u goed geraden. U bent aan de beurt en u mag het amendement indienen en toelichten. Gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, voorzitter, want Zoetermeer krijgt een binnenstad met meer kwaliteit, sfeer en herkenbaarheid. De komende jaren wordt sowieso hard doorgewerkt aan de vernieuwing van het Stadshart, met meer woningen, leefbaarheid en levendigheid. Met dit nieuwe beeldkwaliteitsplan gaan we zorgen dat dit ook op een manier gebeurt die zorgt voor meer karakter, uitstraling en samenhang. Tijdens de commissievergadering vroegen wij al aandacht voor de beeldkwaliteit van onze binnenstad 's avonds en nu staan 's avonds de vaak mooi ontworpen gebouwen nog in het donker en daar liggen wat ons betreft kansen. Door gebouwen subtiel te verlichten kunnen kronen, gevels, arcades en entrees extra tot hun recht komen. Dat brengt sfeer, zorgt voor een veilig gevoel op straat en geeft Zoetermeer een herkenbare skyline, ook als de zon onder is. Daarvoor hebben wij samen met Zó! Zoetermeer, PVV, D66 en Zoetermeer Vooruit een amendement waarmee we voorstellen om regels op te nemen in het beeldkwaliteitsplan hoe architecten verlichting mee kunnen nemen in het ontwerp. Daarmee geven we hun een kans, maar vooral ook een uitnodiging om het Stadshart 's avonds een kwalitatief hoge uitstraling te geven. Tot slot nog dank aan het college ook voor het meedenken over de manier waarop we dit op een goede manier konden verwoorden in een amendement. Dank u wel.

Amendement 2510-V ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, PVV, D66, Zoetermeer Vooruit
Ruimte voor architectonische verlichting

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel 'Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad (noordelijk deel) (2025-033923)';

besluit:
aan de tekst bij beslispunt 1 de tekst toe te voegen:
"Met dien verstande dat de 'Beleidsregel Uiterlijk van Bouwwerken' wordt aangevuld om gevelverlichting die de architectonische kwaliteiten van gebouwen kan versterken, mogelijk wordt gemaakt. Dit door op pagina 28 Beleidsregel 4, tweede lid onder b aan te vullen met een derde sublid:

iii. Een gebouw kan worden voorzien van verlichting mits deze verlichting architectonische kwaliteiten of elementen van een gebouw benadrukt, zoals arcades en beëindiging, of bijdraagt aan een veilige openbare ruimte en entree. Het aanlichten van een gebouw of gebouwdeel is mogelijk, mits geen onevenredige hinder ontstaat voor het gebruik van de openbare ruimte.""

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Gils. Dan kijk ik rond of er andere leden van de raad zijn die hier het woord over wensen te voeren. Ik zie geen reacties. Dan ga ik over naar het college en dat is, denk ik, wethouder Iedema die daar het woord over gaat voeren. Wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. De heer Van Gils gaf het al aan. Dit is het gevolg van de beraadslaging in de commissie. Het college heeft er met de indieners over nagedacht en wij kunnen dit dan ook omarmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even rond. Dat geeft verder geen reactie van de heer Van Gils. Dan constateer ik dat ook over dit raadsvoorstel de beraadslagingen gesloten kunnen worden en uiteraard zal dit ook zowel het amendement als het raadsvoorstel aan het eind van de avond in stemming worden gebracht.

f. Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar 7f. Dat is raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis en daar wil de heer Van den Boomgaard een amendement voor indienen. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Forum voor Democratie Zoetermeer wil een betrouwbare democratie en daar is transparantie en duidelijkheid voor nodig. Dit ongeamendeerde raadsvoorstel is zowel juridisch-technisch als in democratische zin problematisch. De Participatieverordening van 2022 maakt duidelijk dat in een procesvoorstel één keuze voor een enkel participatieniveau moet worden gemaakt en maakt ook heel goed duidelijk waarom. De raad hier bijeen heeft de zorg hierop toe te zien dat deze conform die verordening gaat en stelt daarom voor het participatieniveau te benoemen en te bepalen op coproduceren.

Amendement 2510-W ingediend door FVD
Keuze participatieniveau echt nodig

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;
gelezen het raadsvoorstel procesvoorstel participatie visie Sterke Sociale Basis met zaaknummer 2025-080683;

besluit:
de tekst van beslispunt 3, te weten: "Vast te stellen als niveau van participatie: informeren, consulteren en coproduceren.";

te wijzigen in:
"Vast te stellen als niveau van participatie: coproduceren.""

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is de bijdrage. Ik zie de hand van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil daar graag even op reageren. Wat mij betreft is het amendement, kiezen voor die participatie, niet echt nodig, of zo een soort titel van de FVD, een beetje onzin, omdat we bij dit voorstel verschillende soorten participatie met verschillende niveaus gaan toepassen. Volgens mij is dit niet nodig.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Dan zou dus per onderdeel aangegeven moeten worden welk enkele participatieniveau gehanteerd gaat worden.

De **voorzitter**: Akkoord, ik kijk eerst even rond of er nog andere leden van de raad zijn die hierop willen reageren of een inbreng wil hebben. Dat is niet het geval. Dan ga ik naar het college en dat is, volgens mij wethouder Frinking. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Ja, dank u, voorzitter. In de Participatieverordening staat niet dat we een keuze moeten maken als het gaat over participatie. Het is gangbaar om verschillende niveaus voor verschillende doelgroepen aan te geven en dat hebben we ook aangegeven in het voorstel rondom de participatie. Coproductie hebben we voorgesteld om dat samen met inwoners te doen, maar dat hoeven we niet met alle doelgroepen te doen. We gaan in het verslag duidelijk maken hoe we met de verschillende participatieniveaus zijn omgegaan. Daarmee ontraden we dit amendement.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik terug naar de raad en kijk ik eerst naar de heer Van den Boomgaard. U heeft verder geen inbreng? Als er verder geen andere inbreng is, dan is er ook geen inbreng meer voor het college. Dan sluit ik ook de beraadslagingen over dit raadvoorstel en komt dit ook, inclusief het amendement, terug aan het eind van deze raadsvergadering.

g. Raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio programma Sociale Innovatie

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar 7g. Raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio programma Sociale Innovatie. Daar heb ik in ieder geval twee leden van de raad die een amendement wilden indienen. In ieder geval eerst mevrouw Kraneveldt van de PvdA. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Er is door het niet doorgaan van de projecten Onder de Pannen en Basisbanen geld vrijgekomen dat het college binnen het programma Sociale Innovatie wil besteden aan nieuwe projecten. Op zich is dat prima, maar wij vinden dat het project Meten, Leren en Verbeteren niet voldoet aan de criteria voor een Sociaal Innovatiefonds. Die criteria zijn het herstellen van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het gezond leven. Het moet ook radicaal nieuw zijn bijvoorbeeld. Wij vinden dat dat project niet aan die criteria voldoet, want dat project is namelijk gericht op het verbeteren van de professionaliteit van de ambtenaren in het sociaal domein. Dat moet natuurlijk ook gebeuren, maar wij vinden niet dat dat uit dat Sociaal Innovatiefonds moet. Wat ons betreft moet dit gewoon uit reguliere personeelsmiddelen betaald worden. Wij stellen daarom samen met GroenLinks en D66 via een amendement voor om het budget voor dit project van € 150.000,00, wat dan dus vrijvalt, toe te voegen aan het project Jongeren Perspectief Fonds. Daarmee zou bijvoorbeeld de looptijd van dat Jongeren Perspectief Fonds verlengd kunnen worden. Dat is maar een van de suggesties die we zouden kunnen doen. Naar verwachting zullen ook na 2028 jongeren kampen met complexe schuldenproblematiek. Dan kunnen we het nog een jaartje in ieder geval verlengen. Dank u wel.

Amendement 2510-X ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Meten, leren en verbeteren is geen sociale innovatie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

besluit:
in raadsbesluit 2025-06919 'Uitbreiding projectfolio Programma Sociale Innovatie' de besluitpunten 1 en 2 als volgt aan te passen:

In besluitpunt 1, luidende:
1. De projecten (1) het Jongeren Perspectief Fonds, **(2) Meten, Leren en Verbeteren** en (3) Kunst op Recept toe te voegen aan het projectenportfolio van het programma Sociale Innovatie;

wordt de vetgedrukte tekst '(2) Meten, Leren en Verbeteren' geschrapt;

In besluitpunt 2, luidende:
2. Voor de onder 1 genoemde projecten in de programmabegroting een budget op te nemen.
a. op Programma 1 van **€ 300.000** voor het project Jongeren Perspectief Fonds;
b. op Programma 2 van € 250.000 voor de projecten Meten, Leren en Verbeteren en Kunst op Recept;
c. deze budgetten per programma te dekken door een even grote onttrekking uit de Reserve Sociaal Innovatiefonds;

wordt in besluitpunt 2a het vetgedrukte budget voor het project Jongerenperspectieffonds met € 150.000 opgehoogd naar € 450.000."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Kraneveldt. Daarmee is het amendement ook ingediend. Ik had hier ook nog staan dat de heer De Vogel van de PVV een amendement hierover had, of niet?

De heer **De Vogel** (PVV): Dat klopt, voorzitter. Ja, dat gaat over zes F'en.

De **voorzitter**: Wat zegt u? Wij zitten nu bij het Uitbreiding Projectportfolio Programma Sociale Innovatie.

De heer **De Vogel** (PVV): Ja, dan klopt dat helemaal.

De **voorzitter**: Gelukkig, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): De PVV heeft grote moeite met een onderdeel van dit raadsvoorstel, namelijk

het project Kunst op Recept. Schilderen, zingen en beeldhouwen op doktersadvies. Hier vraagt de PVV zich serieus af of dat een taak van de gemeente is. Terwijl Zoetermeerders hun zorgpremie elk jaar zien stijgen, moeten ze nu ook betalen voor gratis kunstlessen voor anderen. Dat vinden wij onzinnig. Gezondheid komt niet van subsidies, maar van eigen verantwoordelijkheid, beweging en een gezonde levensstijl, niet van schilderworkshops. Daarom dienen wij bij dit voorstel een amendement in om het project Kunst op Recept te schrappen uit het programma Sociale Innovatie. Het vrijgekomen bedrag van € 100.000,00 te behouden in de reserve van het Sociaal Innovatiefonds zodat dat later kan worden ingezet voor projecten die echt bijdragen aan de bestaanszekerheid of schuldhulp aan jongeren. Dank u wel.

Amendement 2510-Y ingediend door PVV
Stop met subsidie op 'Kunst op Recept'

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

in raadsbesluit 2025-089192 "Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie" de besluitpunten 1 en 2 als volgt te wijzigen:

besluitpunt 1:
in besluitpunt 1, waarin staat dat drie nieuwe projecten worden toegevoegd aan het programma Sociale Innovatie, wordt het project 'Kunst op Recept' geschrapt;
hierdoor worden alleen de projecten Jongeren Perspectief Fonds en Meten, Leren en Verbeteren toegevoegd aan het programma;

besluitpunt 2:
in besluitpunt 2, waarin de bijbehorende budgetten staan, wordt bij onderdeel b de verwijzing naar Kunst op Recept geschrapt en het budget verlaagd van € 250.000 naar € 150.000;

het bedrag van € 100.000 blijft in de Reserve Sociaal Innovatiefonds."

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee is dit amendement ingediend. Ik zag de hand van de heer Mohammadian. Wilde u een interruptie? Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank. Dank voor het verhaal van PVV. Ik kan het me heel goed voorstellen. Ik heb wel nog een vraag over het amendement van hen. Wat ik me afvraag: ik snap het standpunt wel, maar dat is wel op indicatie van een arts, zo een verwijzing voor kunst. We hebben hetzelfde ook met sport. We zien heel veel mensen die heel lang in de wachtlijsten staan voor bijvoorbeeld GGZ. Uit onderzoek, maar ook echt uit ambtenaren die dat hebben voorgesteld, blijkt wel dat zoiets kan wel helpen. Toch snap ik het standpunt van het amendement niet zo goed.

De **voorzitter**: De heer De Vogel.

De heer **De Vogel** (PVV): Dat zou kunnen, daar kan ik voor de rest niet veel aan doen. In ieder geval, degene die dat opgesteld heeft, zit hier niet naast me. Als hij er vragen over heeft, dan denk ik misschien dat hij morgen weer thuis is.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog op reageren? Nee. Ik zie een hand van mevrouw Bout. Een interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik weet dat er in Oostenrijk projecten zijn gedraaid met Kunst op Recept en daar zijn hele goede resultaten mee geboekt. Ik zou niet weten waarom we het hier niet een keer kunnen gaan uitproberen. Ik snap de bezwaren van de PVV niet, als dus bewezen is dat het in Oostenrijk wel werkt, waarom hier niet?

De **voorzitter**: Wil de heer De Vogel daar nog op reageren?

De heer **De Vogel** (PVV): Nee, ik kan wel zeggen, wij zijn Nederlanders en misschien wat nuchterder.

De **voorzitter**: Een hand van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): In de praktijk blijkt al dat dit soort interventies helpen en daarbij moet je je natuurlijk wel voorstellen dat Kunst op Recept veel goedkoper is dan geestelijke gezondheidszorg. Als je dat daarmee kunt voorkomen hebben we precies het doel van zo een sociale innovatie behaald.

De **voorzitter**: Wil de heer De Vogel daar nog op reageren? Als dat niet het geval is zou ik u willen vragen of u uw microfoon uit zou willen zetten. Dank u wel. Daarmee is het amendement ingediend en onderdeel van de beraadslagingen en ik kijk rond of er andere leden van de raad het woord over dit onderwerp wensen te voeren. Dat is niet het geval. Dan ga ik naar het college, en dat is volgens mij wethouder Frinking. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Even op het amendement van de PvdA. Ik denk toch dat er een misverstand bestaat over of dit een managementtool is of niet, want dit is echt een serieuze methode tussen professionals in het netwerk, als het gaat over, ook in het jeugddomein. Het is ook heel vernieuwend, want het gaat over effectiviteit van ingezette hulp. Om die hulp, hoe je die aan het doen bent, om dat onder de loep te nemen. Bijvoorbeeld hulp in het kader van anorexia, hoe gebeurt dat in de verschillende domeinen en wat levert dat op en hoe kun je daarin gaan verbeteren? Dat is waarom we dat ook ingebracht hebben. Het is ook samen met aanbieders en toegangspartners. Het geeft mogelijkheden om informatie met elkaar te delen. Het geeft transparantie. We maken ook gebruik van leerlessen zoals we die gehad hebben in preventie, in praktijk en het factorenmodel en met name ook hoe we met data omgaan. We maken gebruik van wetenschappelijke inzichten en hebben ook nu de lokale praktijk waar we data van kunnen gebruiken. Dat is de reden waarom we het wel degelijk als sociale innovatie zien. Het bedrag voor het Jongeren Perspectief Fonds is eigenlijk op dit moment niet nodig, want we willen juist de werking van het Jongeren Perspectief Fonds nu gaan uitproberen met dit budget en na deze periode stellen we vast of deze methode voor het Jongeren Perspectief Fonds werkt. Het is niet bedoeld om het langer te gebruiken. Daarmee ontraden we dit amendement. Het amendement van de PVV.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat wethouder Frinking, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, wij zeggen ook niet dat het project geen voortgang zou moeten vinden. Ik erken wel degelijk dat er dus goede dingen in het project zitten. Voldoet het nou echt aan dat Sociaal Innovatiefonds? Herstelt het bestaanszekerheid? Vergroot het kansengelijkheid? Bevordert het gezond leven? Dat zijn meer dingen die je direct op de cliënt loslaat, zou ik zeggen. Is dit nu radicaal vernieuwend, of draagt het alleen maar bij aan de financiële opgave waar de gemeente voor staat en dat het wel makkelijk is om het uit dit fonds te betalen? Ik vind gewoon dat de betaling ergens anders vandaan moet komen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: We hebben het langs de criteria gelegd zoals we die hebben aangegeven. Is het inderdaad financieel haalbaar? Is het niet al bestaand in Zoetermeer? In ons jeugddomein is dat nog niet bestaand. Daarmee hebben we het echt getoetst op de criteria. Binnen de verschillende onderdelen past het dus in het sociaal domein.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u nog naar het tweede amendement gaat en een appreciatie daarvan. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Ook het amendement van de PVV wil het college ontraden, want kunst en kunstactiviteiten worden niet gesubsidieerd hiermee. Kunst is een middel en geen doel. Zoals net al gezegd werd, het ontlast de vraag naar de psychische hulp en naar de tweede lijn. De kosten voor de gezondheidszorg worden daarmee lager. Het helpt mensen ook in het vergroten van hun zelfregie en zelfvertrouwen. Aangetoond is dat cultuurparticipatie inderdaad bijdraagt aan fysieke en mentale gezondheid. Het is een aanvulling op Welzijn op Recept, wat we ook doen, omdat het ook gericht is op jongeren. Welzijn op Recept is met name ook op ouderen gericht. Met deze redenen ontraden wij dit amendement.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee komt een einde aan de eerste termijn van het college. Ik kijk even rond of er behoefte is bij de indieners voor een tweede termijn. Kijk eerst naar mevrouw Kraneveldt. Nee, geen behoefte. De heer De Vogel, nog een behoefte aan een tweede termijn? Nee. Dan is er ook

geen behoefte aan een tweede termijn van het college en sluit ik de beraadslaging over dit raadsvoorstel en gaat deze ook straks naar de stemmingen.

8. Moties vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 8. Voordat ik overga naar agendapunt 8 ga ik heel kort schorsen om de plaatsvervangend voorzitter van de raad te vragen om in mijn stoel te gaan zitten.

Schorsing

(De heer Duiven neemt het voorzitterschap van de burgemeester over.)

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering, agendapunt 8, moties vreemd aan de orde van de dag. Ik stel voor dat de indieners eerst de gelegenheid krijgen elk hun motie of moties toe te lichten en dat we daarna het college over alle ingediende moties in één keer in de gelegenheid stellen om te reageren. Dat zal, als ik goed ben geïnformeerd, de burgemeester zijn en wethouder Frinking. Als u akkoord gaat met deze werkwijze, wil ik dan als eerste het woord geven aan de fractie van Zó! Zoetermeer, de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Tijdens het commissiedebat over fatbikes werd het al duidelijk. De overlast en de gevaren van snelle elektrische fietsen vragen om actie. Handhaving is daarin een onmisbare schakel. Tegelijkertijd zien we dat de capaciteit van ons huidige team Handhaving beperkt is, terwijl het aantal meldingen alleen maar toeneemt. Daarom hebben Zó! Zoetermeer, VVD en LHN het initiatief genomen tot een motie die u voor u ziet, het voorstel om een tijdelijk fietsveiligheidsteam in te zetten. Deze extra handhavers kunnen zich de komende twee jaar specifiek richten op de verkeersveiligheid in risicogebieden. Daarmee bedoelen we rond scholen, in winkelcentra, op drukke verkeersroutes en in onze parken. Hun zichtbare aanwezigheid werkt dus repressief en preventief. Het doel is helder, zorgen dat onze stad veilig en leefbaar blijft voor alle weggebruikers, jong en oud, voetgangers en fietsers. Ik wil bij dezen mijn grote dank uitspreken aan de collega's van de VVD en de LHN voor de constructieve samenwerking. Deze motie is nadrukkelijk een gezamenlijke inspanning van die drie partijen waarbij ik toevallig de eer heb gekregen om deze toe te lichten. Daarnaast dank aan de vele mede-indieners van de motie te weten PDvZ, Fractie Mertens, PvdA, CDA, GroenLinks, ChristenUnie-SGP en D66. Ik moet daarbij toevoegen dat Zoetermeer Vooruit ook schijnbaar mede had ingediend maar die communicatie was niet helemaal helder. Tot zover.

Motie 2510-01 ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, LHN, PDvZ, Fractie Mertens, PvdA, CDA, GroenLinks, ChristenUnie-SGP, D66
Motie vreemd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025,

constaterende dat:
- de overlast en verkeersonveiligheid door onder meer fatbikes, e-bikes en opgevoerde fietsen in Zoetermeer toenemen, met name rond scholen, winkelgebieden en voetgangerszones;
- inwoners, ondernemers en scholen hierover herhaaldelijk aan de bel trekken;
- de huidige handhavingscapaciteit onvoldoende is om deze overlast effectief aan te pakken;

overwegende dat:
- het waarborgen van verkeersveiligheid en leefbaarheid een kerntaak is van de gemeente;
- handhaving niet alleen reactief, maar ook zichtbaar en preventief kan bijdragen aan gedragsverandering;
- tijdelijke inzet van extra boa's gericht op fietsveiligheid de situatie op korte termijn kan verbeteren;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke manier binnen twee maanden een tijdelijk fietsveiligheidsteam gevormd kan worden, bestaande uit maxibaal vier fte extra handhavers (boa's) met een specifieke focus op fietsveiligheid, overlast en handhaving rond fatbikes;
- dit team voor een periode van twee jaar operationeel te maken, met prioriteit voor risicogebieden zoals schoolomgevingen, winkelcentra en drukke fietsroutes;
- dit team ook in te zetten voor bewustwording, preventie en samenwerking met scholen en

wijkpartners;
- de raad uiterlijk op 1 mei 2027 te informeren over de behaalde resultaten en mogelijke verlenging of structurele inpassing;
- de kosten hiervan te dekken uit de vrij inzetbare reserve;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is de motie bij dezen ingediend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Haak om zijn moties toe te lichten. De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. De PDvZ zal naar aanleiding van het agenderingsverzoek twee weken geleden in de commissie plenair twee moties vreemd indienen. Eén motie roept op om een uitbreiding van het fietsverbod op vrijdag tussen 17.00 uur en 19.00 uur in het Stadshart en in alle andere winkelcentra waar ook een fietsverbod geldt om zo de overlast voor het winkelend publiek en de ondernemers tegen te gaan en de veiligheid te verhogen. Onze tweede motie gaat over een fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen in alle winkelcentra die van toepassing zijn. Bijvoorbeeld het Stadshart en de Dorpsstraat, maar de winkelcentra waarbij het fietspad deel uitmaakt van het geheel, bijvoorbeeld winkelcentrum De Leyens, om hier deze hiervan uit te sluiten in ieder geval. Wat er al is, kan je niet verbieden. Dit fietsverbod geldt op openingstijden van de winkels, dus duidelijk aangegeven door borden. Voor beide moties geldt dat ze dienen als input voor het toegezegde plan waar het college mee komt voor het eind van dit jaar. Dank u wel.

Motie 2510-02 ingediend door PVdZ
Fietsverbod in winkelcentra op vrijdagavond van 17:00 tot 19:00 uur

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

constaterende dat:
- in het Stadshart en andere winkelcentra waar een fietsverbod geldt, op vrijdagavond tussen 17.00 uur en 19.00 uur het wel toegestaan is om gebruik te maken van fietsen;
- dat dit overlast bij voetgangers (winkelend publiek) veroorzaakt en ook een onveilige situatie creeert;

overwegende dat:
- een fietsverbod op deze tijden kan bijdragen aan de veiligheid van het winkelende publiek;

verzoekt het college:
- een fietsverbod in het Stadshart en andere winkelcentra, waar dit van toepassing is, op vrijdagavond van 17.00 uur tot 19.00 uur uit te breiden om zo de overlast van fietsers te voorkomen en de veiligheid van het winkelende publiek te verhogen;
- deze maatregel mee te nemen als input voor het plan dat door het college is toegezegd voor het eind van het jaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2510-03 ingediend door PDvZ
Algemeen fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen in winkelcentra

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 oktober 2025;

constaterende dat:
- de overlast van de zogenaamde fatbikes veel onrust teweegbrengt bij de inwoners van Zoetermeer;
- de overlast vooral bestaat uit (te) hard rijden, negeren van verkeersregels en het creëren van onveilige situaties;
- vaak jonge bestuurders van fatbikes zich niet bewust zijn van de gevaren die zij kunnen veroorzaken bij zowel zichzelf alsook bij overige verkeersdeelnemers;
- landelijke wetgeving rondom het gebruik van fatbikes nog steeds op zich laat wachten;

overwegende dat:

- een algemeen fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen in onze winkelcentra bijdraagt aan de veiligheid van voetgangers (winkelend publiek) en ondernemers;
- dit algemene fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen alleen moet gelden tijdens openingstijden van de winkels, duidelijk aangegeven door borden;
- winkelcentra waar een fietspad deel uitmaakt van het geheel, bijvoorbeeld WC de Leyens, niet te betrekken bij dit algemeen fietsverbod;
- Zoetermeer vooruit moet lopen op landelijke wetgeving (zover juridisch mogelijk);

verzoekt het college:
- een algemeen fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen in winkelcentra in Zoetermeer, waarbij dit van toepassing is, mee te nemen in het plan wat het college voor het einde van het jaar presenteert aan de raad;
- dit verbod geldt tijdens openingstijden van de winkels;
- dit verbod duidelijk zichtbaar en herkenbaar te maken door middel van borden;
- handhaving uit te voeren op deze maatregelen vanaf de inwerkingtreding van het algemene verbod;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zijn bij dezen de moties ingediend en maken ze deel uit van de beraadslagingen. Ik zie dat de heer Van Rumpt wil interrumperen, maar dit zijn moties vreemd. De procedure is daarbij dat alleen de indieners de gelegenheid krijgen deze toe te lichten en het college in één ronde kan reageren. Dat gaan we nu doen. Dan kijk ik als eerste naar de burgemeester.

Portefeuillehouder **Bezuijen**: Ja, we hebben even afgestemd wie het eerst zou reageren maar we hebben even de volgorde van de moties aangenomen die ingediend zijn vreemd aan de orde van de dag. Het voelt wel een beetje vreemd aan, omdat door die uitgestelde vergadering die we hebben gehad, u eigenlijk al heeft kunnen zien dat we inmiddels al wat acties hebben ondernomen bijvoorbeeld door het plaatsen van matrixborden en inderdaad ook te kijken of we de handhaving konden opschroeven. Dat brengt ons overigens wel bij het punt, en daar hebben we het vorige keer ook in de commissie over gehad dat als we willen dat er extra inzet op gepleegd moet worden dat er dan ook capaciteit bij zou moeten omdat dat ten koste zou gaan van andere prioriteiten. Een afweging die u natuurlijk wel kan maken. Op het moment dat u zegt: wij willen het toch doen met de bestaande capaciteit dan zou dat betekenen dat er op een aantal meldingen minder actie zou kunnen worden ondernomen. We hebben u ook nog een uitgebreide memo toegestuurd waarin een onderbouwing staat van de financiering en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Ik heb toen ook al in de commissie gezegd dat het natuurlijk echt aan het oordeel van de raad is en een politiek oordeel of u dat zou willen doen. Laat ik ook helder zijn, ook als burgemeester, op het moment dat we extra capaciteit hebben dan is het natuurlijk ook mogelijk om meer te handhaven. Daar hoeven we ook niet al te ingewikkeld over te doen. Ik zei al, we zijn al met een aantal dingen inmiddels bezig. En de wethouder zal straks iets zeggen over het actieplan, maar dat komt natuurlijk op een later moment. We zijn inmiddels ook overgegaan, maar dat heb ik ook al gezegd, tot het direct beboeten. We hebben het driefasenmodel rond elektrische fietsen, moet ik er al altijd bij zeggen, want ik wil nogmaals nadrukken dat het niet alleen over fatbikes gaat, het gaat over elektrische fietsen. Dat betekent dat iedereen die op een elektrische fiets zit, op dat moment ook kan worden aangehouden en dus ook beboet kan worden. Daar moeten we ons wel van bewust zijn. Maar desalniettemin... Alle fietsen. Dat snap ik, maar uiteindelijk de elektrische en de fatbikes zijn de fietsen waar nu het meest op gelet wordt, omdat dat ook het verzoek was. Uiteraard zullen alle fietsen bekeken worden op het moment dat er handhavers staan, dat hoop ik tenminste. Dat is eigenlijk wat mij betreft even de appreciatie van de motie en ik denk dat het aan u is om daar een oordeel over te vellen, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord aan wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, zoals we in het debat besproken hebben tijdens de commissie, hebben vele partijen opmerkingen gemaakt en heb ik ook toegezegd dat we heel goed zullen uitzoeken welke opmerkingen erin ook gemaakt zijn en die zullen we ook meenemen en beoordelen voor het actieplan. Zo ook eigenlijk deze twee die hier nu specifiek voorliggen. Als het gaat over het oordeel van het college, het zijn elementen die we in het actieplan zullen overnemen. Ik kan er op twee manieren naar kijken of het is een oordeel raad, omdat je dat altijd natuurlijk doet. Aan de andere kant kan ik ook zeggen, ik ontraad hem, omdat we deze en andere elementen daarin meenemen, maar dat is het. Bij de motie

over het algemeen fietsverbod, ik zei het net al even zo tegen de burgemeester, dat kan niet alleen gelden voor fatbikes en elektrische fietsen, het geldt voor alle fietsen. Daarmee is in ieder geval de titel niet goed genoeg en niet dekkend voor wat er gevraagd wordt. Nogmaals, daar zijn meerdere onderwerpen aan de orde geweest en die zullen we meenemen in het actieplan dat we voor het einde van het jaar gaan brengen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie dat een aantal mensen nog een keer proberen te interrumperen. Het Reglement van Orde is hier heel strikt over. De indieners krijgen de kans om de moties toe te lichten, het college reageert en daarmee is wat betreft inhoudelijke behandeling de kous af. Het college heeft gereageerd. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inhoudelijke behandeling van de moties vreemd. De stemming zal, zoals gebruikelijk plaatsvinden, aan het einde van deze raadsvergadering onder agendapunt 9. Agendapunt 8 is daarmee afgerond. De griffie heeft ongeveer vijftien minuten nodig om de stemming voor te bereiden. Is vijftien minuten ook voldoende voor de fracties om zich op de stemming voor te bereiden? Dat is het geval en dan schors ik deze vergadering voor vijftien minuten. De vergadering is geschorst.

Schorsing

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de raad weer over van de heer Duiven.)

9. Stemmingen

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij gaan over naar agendapunt 9. Dat zijn de stemmingen. Ik verzoek u, ook hier aan de linkerkant, even de aandacht te houden. Dank u wel. Wij gaan over tot de stemmingen. Ik ga ervan uit dat iedereen zich heeft aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost. Voordat wij overgaan naar de stemmingen, ga ik u even meenemen in het feit dat er wel iets nieuws straks te zien is op de schermen. Wat overigens... Ja, nee, gaat u nu niet meteen gillen, want dan kunt u het niet volgen. Dat betekent dat u op de schermen straks eerst gaat zien dat alle namen zijn vermeld, het zal in het geel zijn. Vervolgens kunt u zien dat iedereen gestemd heeft in blauw. Normaal gesproken zouden dan ook alle namen nog geprojecteerd zijn en dan kunt u ook zien wie wat gestemd heeft. Dat is helaas door de techniek nog niet helemaal mogelijk. Uiteindelijk zal de uitslag dan per fractie nog op het derde scherm gepresenteerd worden. U gaat het straks zien, maar ik wilde u toch even aankondigen dat u straks niet gaat denken, wat staat er nou allemaal in het scherm maar dan weten we even dat er ook andere schermen zijn.

a. Herstemming aangehouden amendement 2509-B Zó! – Zorgvuldige inpassing zipline SnowWorld

De **voorzitter**: Wij gaan over naar de stemmingen met... Ik vraag iedereen even concentratie. Dat betekent dat we overgaan naar de herstemming van het aangehouden amendement. Herstemming van het aangehouden amendement 2509-B Zorgvuldige inpassing zipline SnowWorld en raadsvoorstel Planuitwerkingskader SnowWorld. Het amendement 2509-B Zó! Zoetermeer – Zorgvuldige inpassing zipline SnowWorld, dat vorige keer gestaakt is waardoor ook het raadsvoorstel is doorgeschoven. Ik ga eerst nog even kijken of er iemand nog een stemverklaring wil afgeven. Ik zie daar nu twee handen. Ik ga eerst naar de heer Van der Perk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u wel, voorzitter. Bij Zó! Zoetermeer zien we kansen voor een vorm van vernieuwing bij SnowWorld. Juist in het kwetsbare gebied als het Buytenpark moet je stap voor stap vooruitgaan. Ons amendement vraagt geen blokkade, maar zorgvuldigheid. We hebben vanavond nog gehoord wat het betekent voor bezoekers en mensen die bij de begraafplaats troost zoeken. We hopen dat de raad zich vanavond uitspreekt voor een zorgvuldige en gedragen aanpak. Dat is niet alleen goed voor het park maar ook goed voor het vertrouwen in hoe wij besluiten nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag ook een hand van de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen tegenstemmen, omdat wij de motie of het amendement wat prematuur vinden. Het is heel duidelijk gemaakt in alle zittingen dat er allerlei zorgvuldige onderzoeken gedaan worden en we wachten heel graag die onderzoeken af voordat wij onze mening daar verder over vormen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ik sluit me aan bij deze toelichting. Ik had dezelfde woorden ongeveer.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, wij zijn tegen de zipline, dus voor het amendement.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik het amendement nu in stemming brengen. De stemming is geopend. De stemming is gesloten. Nu ging hij heel snel. Dan mag hij nog even terug. Dan zien we dat dit amendement met 20 stemmen voor en 17 tegen is aangenomen.

b. Raadsvoorstel Planuitwerkingskader SnowWorld

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het raadsvoorstel Planuitwerkingskader SnowWorld. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? De heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ondanks dat het amendement net is aangenomen, wat het in ieder geval iets meer inkadert, zijn wij gewoon pertinent tegen de ontwikkeling van de zipline in het Buytenpark. Daarom zullen wij ook tegen dit raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, wij zijn tegen de zipline, maar voor SnowWorld, daarom stemmen voor het raadsvoorstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, dan open ik de stemming over het raadsvoorstel. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming en daarmee is het raadsvoorstel met 32 stemmen voor en 5 tegen aangenomen.

c. Overige stemmingen

7.b Raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040

- **Amendement 2510-D FVD – Respectvol omgaan met bestaande bewoners van het hoogstedelijk leefmilieu**

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.b het raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. Ik begin met het amendement 2510-D FVD – Respectvol omgaan met bestaande bewoners van het hoogstedelijk leefmilieu. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik dit amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 3 stemmen voor en 34 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-E FVD – Voorkom woningsplitsingen in de Franse, Engelse en Griekse buurt**

De **voorzitter**: Wij gaan over naar amendement 2510-E FVD – Voorkom woningsplitsingen in de Franse, Engelse en Griekse buurt. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, open ik de stemming over dit amendement. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-F FVD – Schrappen stapsgewijze invoering van snelheids-verlagingen**

De **voorzitter**: Amendement 2510-F FVD – Schrappen stapsgewijze invoering van snelheids–verlagingen. Ik ging iets te snel geloof ik. Ja, dan nog een keer. Het amendement 2510-F FVD – Schrappen stapsgewijze invoering van snelheidsverlagingen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? De heer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja, voorzitter. Dit is de vorige keer al bij de terinzagelegging al geregeld en daarom zullen wij tegenstemmen.

De **voorzitter**: Dan kijk ik of er nog anderen een stemverklaring wensen af te leggen. Als dat niet het geval is, dan breng ik dit amendement in stemming. Gaat uw gang. De stemming is gesloten. Het amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-G FVD – Voorkom hoogbouw in de Franse, Engelse en Griekse buurt**

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar amendement 2510-G FVD - Voorkom hoogbouw in de Franse, Engelse en Griekse buurt. Is er iemand die een stemverklaring wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, dan vraag ik u uw stem uit te brengen, gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 1 stem voor en 36 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-H FVD – Geen verdere afbreuk aan de H-structuur**

De **voorzitter**: Wij gaan naar amendement 2510-H FVD – Geen verdere afbreuk aan de H-structuur. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval, dan breng ik dit amendement in stemming en gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 2 stemmen voor en 35 stemmen tegen verworpen.

- **Amendement 2510-I FVD – Ook woningbouw toestaan in Dutch Innovation Park Zoetermeer Bleiswijkseweg-Oost**

De **voorzitter**: Ik ga over naar het volgende amendement. Amendement 2510-I FVD – Ook woningbouw toestaan in Dutch Innovation Park Zoetermeer Bleiswijkseweg-Oost. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik dit amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-M Zó! Zoetermeer – Verbetering OV- en fietsverbinding richting Alphen aan den Rijn en Gouda**

De **voorzitter**: Amendement 2510-M Zó! Zoetemeer - Verbetering OV- en fietsverbinding richting Alphen aan de Rijn en Gouda. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Is niet het geval, dan breng ik dit amendement in stemming. Ik sluit de stemming. Amendement is aangenomen. 37 stemmen voor, 0 tegen. Unaniem aangenomen.

- **Amendement 2510-N LHN – Groen-Blauwe zone**

De **voorzitter**: Amendement 2510-N LHN - Groen-Blauwe zone. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, dan vraag ik iedereen zijn stem uit te brengen. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 24 stemmen voor en 13 tegen aangenomen.

- **Amendement 2510-O VVD – Leefmilieu is geen blauwdruk**

De **voorzitter**: Amendement 2510-O VVD – Leefmilieu is geen blauwdruk. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, dan open ik de stemming. Stemming is gesloten. Amendement is met 20 stemmen voor en 17 tegen aangenomen.

- **Raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040**

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar uiteraard ook het geamendeerde raadsvoorstel Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming over het raadsvoorstel. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel is met 35 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

7.c Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer

- **Amendement 2510-S ChristenUnie-SGP – Geen nieuw beleid, wel zichtbaarheid**

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar de stemming over agendapunt 7.c het raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer. Wij hebben even goed gekeken naar, zeg ik aan de voorkant, naar de verstrekkendheid van de verschillende amendementen, dus wij zullen beginnen met amendement 2510-S ChristenUnie-SGP - Geen nieuw beleid, wel zichtbaarheid. Dat heeft effect op de andere amendementen. Ik ga allereerst vragen of er iemand een stemverklaring wenst af te leggen over amendement 2510-S. De heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, we zullen voor dit amendement stemmen, maar tegen het geamendeerde raadsvoorstel om het zo in ieder geval een beetje beter te maken.

De **voorzitter**: Anderen die een stemverklaring hierover wensen af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik dit amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 23 stemmen voor en 14 tegen aangenomen. Dit betekent, zeg ik u er meteen bij, door het aannemen van dit amendement dat de volgende drie amendementen, Q, Z en P, dus niet meer in stemming worden gebracht omdat dit het meest verstrekkende amendement is en alle andere amendementen er niet meer toe doen.

- **Amendement 2510-R FVD – Succes in werk en terugkeer**

De **voorzitter**: Dan houden wij het nog over amendement 2510-R FVD – Succes in werk en terugkeer. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Is niet het geval, dan breng ik 2510-R in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Wij gaan naar het geamendeerde raadsvoorstel, Rekenkameronderzoek Arbeidsmigranten in Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik het raadsvoorstel in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het geamendeerde raadsvoorstel is aangenomen met 25 voor en 12 tegen.

7.d Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185

- **Amendement 2510-T FVD – Geen galerijflats**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7d Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185. Allereerst het amendement 2510-T FVD – Geen galerijflats. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Is niet het geval, ik breng dit amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Amendement is met 1 stem voor en 36 tegen verworpen.

- **Amendement 2510-U FVD – Minimaal twee slaapkamers**

De **voorzitter**: Amendement 2510-U FVD - Minimaal twee slaapkamers. Iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik het amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Met 1 stem voor en 36 tegen is dit amendement verworpen.

- **Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het raadsvoorstel Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185. Iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval zie ik. Dan ga ik het raadsvoorstel in stemming brengen. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel is met 36 stemmen voor en 1 tegen aangenomen.

7.e Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad (noordelijk deel)

- **Amendement 2510-V VVD – Ruimte voor architectonische verlichting**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7.e het raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad (noordelijk deel). Het amendement 2510-V VDD - Ruimte voor architectonische verlichting. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, dan breng ik het amendement in de stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 34 stemmen voor en 3 tegen aangenomen.

- **Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad (noordelijk deel)**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het geamendeerde raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Binnenstad. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik het geamendeerde raadsvoorstel in stemming. Gaat uw gang. Stemming is gesloten. Met 36 stemmen voor en 1 tegen is het raadsvoorstel aangenomen.

7.f Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis

- **Amendement 2510-W FVD – Keuze participatieniveau echt nodig**

De **voorzitter**: Wij gaan naar 7.f raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis. Allereerst amendement 2510-W FVD – Keuze participatieniveau echt nodig. Wie wenst daar een stemverklaring? De heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Toch nog even een toelichting op de beantwoording van de wethouder. Er staat duidelijk aangeven dat het woord of, dus niet en, niet en/of, en het enkelvoudige, het niveau dus in de artikelen 1.1, lid a en in 1.4, lid 2f. Ze geven aan dat er voor een enkel participatieniveau gekozen dient te worden in het procesvoorstel en dat dat zelfs vereist is. Vandaar dit technische amendement om dat aan te pakken op deze.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik het amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het raadsvoorstel Procesvoorstel participatie visie Sterke sociale basis. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik het raadsvoorstel in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Raadsvoorstel met 35 stemmen voor en 2 tegen aangenomen.

7.g Raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie

- **Amendement 2510-X PvdA – Meten, leren en verbeteren is geen sociale innovatie**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar 7.g raadsvoorstel uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie. Allereerst het amendement 2510-X PvdA – Meten, leren en verbeteren is geen sociale innovatie. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, ga ik het amendement in stemming brengen. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Met 16 stemmen voor, 21 tegen, is dit verworpen.

- **Amendement 2510-Y PVV – Stop met subsidie op 'Kunst op Recept'**

De **voorzitter**: Amendement 2510-Y PVV – Stop met subsidie op 'Kunst op Recept'. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval, dan breng ik het amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 2 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie**

De **voorzitter**: Dan het raadsvoorstel Uitbreiding projectportfolio Programma Sociale Innovatie. Iemand daar een stemverklaring over? Dat is niet het geval. Dan breng ik het in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Met 36 stemmen voor en 1 tegen is dit aangenomen.

8. Motie vreemd aan de orde van de dag

- **Motie 2510-01 Zó! Zoetermeer – Motie vreemd**

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar de moties vreemd aan de orde van de dag. Allereerst de motie 2510-01 Zó! Zoetermeer - Motie vreemd. Die breng ik allereerst in stemming, eerst een stemverklaring. Eerst naar de heer Velner en dan de heer Nikerk. De heer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. We zijn positief over de huidige motie vreemd als we bij de bewustwordingscampagne ook de ouders gaan wijzen op de wettelijke eisen en de verzekerings–risico's.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Voorzitter, ik wil graag over alle moties vreemd in één keer een stemverklaring doen. De burgemeester heeft in zijn memo van drie weken geleden helder uiteengezet waarom extra capaciteit nodig is. Daarom dienen we die motie van Zó! Zoetermeer mede in. Voor de andere moties is het wat ons betreft op dit moment te vroeg. Een algeheel verbod lijkt ons niet te handhaven. We vinden, net als het college, dat de moties vreemd van PDvZ meegenomen kunnen worden in het plan dat opgesteld gaat worden. We vinden het vreemd om nu maatregelen te nemen die wellicht binnen anderhalve maand herroepen worden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een stemverklaring van mevrouw Meurs. Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Zoetermeer Vooruit had de intentie om ook onder deze motie te staan. Zoals Zó! Zoetermeer al aangaf, is er sprake van een misverstand waardoor dat niet is gebeurd. Daarom zullen we dus zeker voor deze motie stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ten aanzien van de voorstellen van de PDvZ sluit ik maar aan bij de heer Nikerk. Ten aanzien van deze motie waar we op staan, zouden we nog graag willen meegeven dat we ook veel signalen krijgen dat er overlast is door fatbikes en elektronische of elektrische fietsen in een aantal parken, in het bijzonder in het Buytenpark en het Westerpark. Of daar ook extra op gehandhaafd kan worden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga even naar de heer Van den Boomgaard en dan kom ik bij mevrouw Sandifort. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Ik zal net als de heer Nikerk doen, alle drie in één keer. De motie vreemd van Zó! zullen wij niet steunen omdat er al een uitbreiding van de boa's is toegezegd in het voorjaarsdebat. Laten we de prioritering dan eerst op orde hebben voordat we meer belastinggeld gaan uitgeven. Het fietsverbod in winkelcentra op vrijdagavond sluit mooi aan bij de openingstijden van de winkels, dus dat kunnen we daarmee uitbreiden. De motie over het algemeen fietsverbod, daar blijven we bij ons standpunt dat dat te ver gaat en dat ook de veiligheid van onze inwoners niet goed doet. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u, dan ga ik naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank, voorzitter. Ik neem even een voorbeeld aan mijn collega's om ze alle drie in één keer te doen. De motie van Zó!, LHN en VVD zullen we natuurlijk steunen. Dit is echt ontzettend hard nodig en elke euro daarvan is goed besteed. PDvZ, we zijn het helemaal eens, ook met wat de heer Nikerk zegt, over dat die nog wat prematuur zijn. Tegelijkertijd roept mijn fractie al langer, open is lopen. De motie over de vrijdagavond zullen wij in dit geval wel steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik overigens, want u heeft wel de stemverklaring over de drie gedaan, maar we gaan eerst de eerste motie hier in stemming brengen. De motie 2510-01 van Zó! - Motie vreemd. Ik breng hem in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Deze motie is met 36 stemmen voor en 1 tegen aangenomen.

- **Motie 2510-02 PDvZ – Fietsverbod in winkelcentra op vrijdagavond 17.00 tot 19.00 uur**

De **voorzitter**: Motie 2510-02 PDvZ - Fietsverbod in winkelcentra op vrijdagavond van 17.00 tot 19.00 uur. Stemverklaringen? Ik ga eerst naar de heer Van Rumpt en dan kom ik aan de voorste rij. Die was als eerste. De heer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, wij vinden deze motie prematuur. De wethouder heeft al aangegeven alle input mee te nemen richting het actieplan en we zullen daarom tegen deze motie stemmen.

De **voorzitter**: Dan ga ik nu naar de heer Haak en dan naar de heer Van der Vlies. De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Wat betreft de motie 2510-02, fietsverbod in de winkelcentra op vrijdagavond. Deze motie is juist bedoeld om mee te nemen in het onderzoek voor het eind van het jaar. Ontraden lijkt mij een beetje vreemd. Motie 2510-03 trekken we terug.

De **voorzitter**: Dat is wat lastig, maar dat kan natuurlijk. Ik hoor dat de griffier net zit te twijfelen. We gaan even kijken. We gaan eerst 2510-02 doen, dan komen we straks op 03 uit. De heer Van der Vlies, een stemverklaring voor 2510-02.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter. Wij vinden die insteek hartstikke sympathiek. Qua formulering nog niet helemaal zoals we het wensen. We willen wel graag dat die wordt meegenomen door het college zoals het college al heeft aangegeven. We zullen nu tegenstemmen, maar we willen wel dat het straks terugkomt in het veiligheidsplan.

De **voorzitter**: Ik ga eerst... Anderen nog stemverklaringen voor 2510-02, dus dat is de motie PDvZ - fietsverbod in winkelcentra, vrijdagavond van 17.00 tot 19.00 uur. Als dat niet het geval is, dan open ik de stemming over deze motie. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 14 stemmen voor, 23 tegen, verworpen.

- **Motie 2510-03 PDvZ – Algemeen fietsverbod voor fatbikes en elektrische fietsen in winkelcentra**

De **voorzitter**: Dan komen we op de volgende. Net even gecheckt, dat kan. Als u hem nu nog intrekt, betekent het dat hij geen, dan heb ik het nu over motie 2510-03 voor de volledigheid, onderdeel meer is van deze raadsvergadering en zal die ook niet in besluitvorming worden gebracht. Dat mag.

10. Sluiting

De **voorzitter**: Daarmee zijn we aan het eind van de stemming gekomen en komen we ook aan het eind van deze vergadering. Dank ik u allerhartelijk. Laat uw stempasje liggen. Ik heb mooi nieuws voor u, volgende week maandag zien we elkaar weer. Tot volgende week

Sluiting om 23.12 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 24 november 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen